

Szerkesztő: Kiadóhivatal és nyomda: Bul Rez Perciand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Szerzőnyme: Közlöny, Arad. Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona. Kiadása és rovatlós nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lel. Külföldre havonta 50 Lel. több. Egyes szám 5 Lel. Vasárnap 6 Lel. (Bucarestben 50 ban felár). Hirdetések tarifa szerint.

XLVI. évfolyam, 7. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Szombat, 1931. január hó 10

U t a k

— Mutasd meg barátodat s megmondom, ki vagy! — mondjuk az egyénről. Ugyanígy joggal mondhatjuk az országokról is: mutasd meg utjaidat s megmondom, mennyit érsz!

Anélkül, hogy kellemes volna számunkra ennek a modern európai felfogásnak a konzervenciája, magunk is tudjuk, hogy minden országunk ma egyik legfontosabb nemzetgazdasági kérdése az utak jósága. S már előre is szégyeljük magunkat, ha arra gondolunk, hogy a Londonból induló és Európán keresztül haladó autó-utat a Balkán legdélibb csúcsa felé a mi utainkon át tervezte ki a tájékozatlan külföldi tervező-bizottság naivitása. A mi utainkon át, melyeknek hepehupás akadályversenypályáin, a kátyúk és éles kövekkel leplezett gödrök között, csikorogva balanszozniuk át a legvilharezettebb belvárosi autósok is. Amelyek mentén derűs virágzásnak indult az utazás, falusi kovács-ipar, amely lassan autójavító üzemmé nőtte ki magát, mert kilométernyi pontossággal ki lehet számítani, hogy melyik uton egy-egy normális gép — meddig bírja ki a megpróbáltatást, melyik utszakoszon válik már rentábilis üzletté egy gépjárműüzem felállítására...?

Az új ipari fellendülés ellenére is, amelynek jellemző tréája a helyzet kétségbeesítő sivárságát még élesebb vonalakkal karrikozza ki, nem tagadhatjuk le, hogy joggal számíthatunk a külföldi átutazók megdöbbenésére, ahogy azok átjönnek a határon. Egykor, az első vasúti szinpárok lefektetésének idején, mindenki belátta, hogy minden új szinpár-kilométer ugyanannyi kilométerrel hozza közelebb az érdekelt vidéket az általános emberi civilizációhoz, az általános emberi kultúrához. Ma, amikor a nemzetközi értelemben vett autóközlekedés teljesen egyenrangú nivóra áll a vasúti összeköttetéssel, a fenti igazság ugyanilyen értelemben állja meg helyét az autók utakkal kapcsolatban. Hány kilométer rendes autó-ut visz minket ma közelebb a civilizációhoz, a kultúrához...? Vagy kérdezhetnénk talán úgy is: hány százezer kilométernyi rossz ut visz el tőle ma, egyre távolabb...?

Bármilyen szempontból is nézzük az utak nemzetközi keretekben is elsőrangú jelentőségű gazdasági kérdését, csak a tennivalók tálháza tárul fel a kérdés minden vonatkozásában. Ut-szakértőink talán a bukaresti aszfaltburkolat alatt tartják a fejüket, hogy egy évtizedet meghaladó idő óta nem történik semmi szakszerű intézkedés az utjaink rendbehozatalára. Pedig, ha mást nem, annyit megtehettünk volna, hogy az egyes kormányzóságok autóján tegyenek egy kis tanulmány-utat az előttük minden jel szerint ismeretlen terepeken. Egy rövid séta pl. Bocu kormányzó Lincoln-kocsiján a Temesvár—Arad—Kisjenő—Nagyvárad szakaszon, új fejezetekkel gazdagíthatná nemcsak a dantei fantáziát, hanem az ut-szakértők tudományát is arról: hogyan nem szabad kinéznie az ország ut-hálózatának! Kivánságok volnának a jelentésre is: vajon ezek után elegendőnek tartanák az ut-mentén felhalmozott kavicsokat az utak rendbentartására? És továbbra is hihetőnek találnák azt a beállítást, hogy az utadó befolyt és befolyó millióit csak arra fordítják, hogy ezek az ut-menti kavicsok ott halmozódjanak fel, a sártengerek szélén, avagy, — rosszabbik esetben — az utak látogató kátyuit tömjék be az éles kőszilánkokkal, őszinte öröme az autó-pneumatik-iparnak?

Szinte rosszul esik rá gondolni is, de a London—ancarai autó-ut kiépítésének terve az aktualitás erejével kényszerít erre, — egykor mi is tudtuk, hogyan kell rendbehozni egy rossz utat. Pompás szakirodalom állott rendelkezésére ut-szakértőinknek, hogy hány méterre kell

Csak kisebbségi kérdésben szólal fel Genfben gróf Károlyi Gyula a Népszövetség új ülészakán

Az új magyar külügyminiszter egyelőre mint megfigyelő vesz részt a tárgyalásokon

Budapestről jelentik: Gróf Károlyi Gyula az új magyar külügyminiszter szerdán Genfben utazik, hogy részt vegyen a népszövetségi tárgyaláson. Az új magyar külügyminisztert báró Apor Gábor, a külügyminiszterium politikai osztályának vezetője kíséri el genfi útjára. A

Népszövetség januári ülészakán nem szerepelnek Magyarországot érdeklő kérdések, így Károlyi Gyula gróf csak mint megfigyelő vesz részt az üléseken és csak az esetben szólal fel, ha a kisebbségi kérdések kerülnek napirendre.

XI. Pius pápa: „Önző és durva nacionalizmus uralkodik a világon az igazi és eszményi hazaszeretet helyett..!”

Igazságérzettől és szeretettől áthatott, új szociális berendezkedésre van szüksége a szenvedő világnak, — mondotta a vatikáni államfő. — Új pápai nyilatkozat az orosz vallásüldözésekről és a bolgár királyi nászról

A házasság válságával foglalkozik az új pápai enciklika

A Vatikánban XI. Pius pápa az öt üdvözlő bibornoki gyülekezeti előtt feltűnően érdekes beszédet mondott, amelynek elején a centenáriumiokról és szentté-avatásokról nyilatkozott, majd az alábbiakban folytatta:

— A világ soha sem volt még olyan anyagi és erkölcsi helyzetben, mint amelyet mi látunk és amelyben élünk — mondotta a pápa. — Azt mondhatjuk, hogy ezt az általános, sőt univerzális pénzügyi és gazdasági nélkülözést épp olyan súlyosan megérzik az államok, a leggazdagabb és legerősebb népek is, mint a legszegényebb és legszerényebb családok és az utóbbiak természetesen még sokkal fájdalmasabban. Egyre erősebben éreztetni szükségét egy nagyobb igazságérzettől és keresztény szeretettől áthatott, egész világra vonatkozó szociális berendezkedés.

A pápa ezután az orosz egyházüldözésekről beszélt:

— Mindenütt, ahol az Ur templomában szenvednek, küzdenek és imádkoznak, ott van a mi szívünk, a mi gondoskodásunk, a mi könyörgésünk, hogy azzal együtt imádkozzunk, küzdjünk és szenvedjünk. Még nagyon sokat kell imádkoznunk azokért a példaadóknak, akik Jézus Krisztus nevében és szeretetében szenvednek és meghalnak Oroszországban, Szibériában, hogy előkészítsék az ő szenvedésükkel a megmérhetetlen területen lakó hatalmas nép Krisztusban való újjászületését.

A békéről és az igazságról így beszél a pápa:

— Nagy févadás azt hinni, hogy az igazi és tartós béke otthont találhat az emberek között, amíg azok testi, anyagi és földi javak

mélyen felásni az utakat, mielőtt az új makadám alapozásához fognának, mi a gránit, a kerámia, a bitumen, a beton, az aszfalt, a homokozott abszorpciós keverékek ellenállási ereje, teherbírása...? Ha elgondoljuk, hogy a londoni utas beton-uton indul el gépével Ankara felé és a gondosan olajozott aszfalt-utakon, kerámia-kockákkal kirakott országutakon, faburkolatos pályákon rohannak át egész Európán keresztül, amíg mihozzánk érkezik, elfog az irigység. Am, ha arra gondolunk, hogy mit fog szólni ugyanez a külföldi akkor, amidőn határ-

fiivóságos keresését tüzték ki célokul, amelyek minthogy végesek, nehezen elégtelnek ki mindenkit, még akkor is, ha senki sem követeli magának az oroszlanrészt. Lehetségetlen a népek és államok közötti békének tartós iönnartatása, ha

az igazi és eszményi hazaszeretet helyett egy, önző és durva nacionalizmus uralkodik,

amely gyűlöletet és irigységet jelent a kölcsönös jóakarás helyett, bizalmatlanságot és gyanút a testvéri bizalom helyett, versenyt és harcot a megértő együttműködés helyett, hegemonisztikus törekvést és uralomvágyat a tekintély és jogok védelme helyett, legyenek azok bár a gyengék és kicsinyek jogai.

Beszéde utolsó részében a pápa bejelentette, hogy rövidesen fontos enciklikát ad ki a házasság kérdéséről. Az enciklika kiadására a házasság általános válsága ösztönzi a világ katolikusainak látható fejt. Az enciklika egyik indító oka a bolgár király házasságának problémája volt. A házasságról XI. Pius pápa a következőket jelentette ki:

— A föltételekről nem az ország politikai személyeivel, vagy a kormány tagjaival tárgyalunk, hanem magával a királyi párral, amely formálisan és írásban kötelezettséget vállalt, hogy tiszteletben tartja a kánonok vonatkozó rendelkezéseit. Kötelességvállalásuk olyan formában történt, amely bennünk a legteljesebb bizalmat keltette fel.

A bolgár királyi pár irigyre vonatkozó újabb pápai nyilatkozat megnyugtató módon zárja le azokat a politikai kombinációkat, amelyek Bulgária belső békéjét veszélyeztették.

állomásunkat elhagyta, egyelőre csak szégyenkezhetünk. Hát ezek — ilyen messzire vannak még... — Európától...?

Meg vagyunk róla győződve, hogy a mi utainkon a madár se járna, ha autón kényszerülne mozogni és nem a levegőben. Viszont ma még nem tartunk ott, hogy olcsó Ford-repülőgépekre rendezkedjünk be, csak azért, hogy az ut-adónak millióit annál nyugodtabban spórolhassák el Bukaresiben. Azért a pénzért, uraim, — nem juthatnánk kissé közelebb — Nyugat-európa-hoz...?

Sulyos mulasztások történtek az élesdi kettős rablógyilkosság nyomozása ügyében

— Haza érkezett Ritter Arminné és nyilatkozik a házaspár tragédiájáról —
A nyomozás harmincórás késedelmet szenvedett

Általános megdöbbenést váltott ki Aradon az a tragédia, melyről mai számunkban hírt adtuk és amelynek áldozatai a dúsgazdag élesdi Herz-házaspár volt. Amint megírtuk, Herz Sámuelné nővére volt egy ismert aradi fakereskedőnek, Ritter Arminnak, aki jelenleg egy vámolási iroda tulajdonosa. Ritter Armin még szerdán a hír vétele után, feleségével együtt Élesdre utazott, hogy résztvegyen nővére és sógora temetésén. Ma érkezett haza Aradra Ritter Armin, akinek feleségével munkatársunk az eddigi vizsgálatról, a rablógyilkosság körülményeiről beszélgetést folytatott. Ritter Arminné a tragédiáról a következőket mondotta:

— Alighogy a gyilkosságot jelentették a csendőrségnek, a házat rögtön lezárták, csendőrt állítottak eléje és oda senkit, még a gyermekét és bennünket sem engedtek be. A vizsgálat tudomásunk szerint még kezdetleges stádiumban van. A hatóságok bizonyos tekintetben mulasztásokat követtek el és szinte csigalassúsággal mozogtak. Szerdán délután három órakor már újságot a főszolgabíró, hogy jön az ügyészség. Tegnapen vannak, csak az autó defektiust kapott. Az ügyészség pedig csak csütörtökön délbent indult el Nagyváradról. A csendőrséget vád nem érheti, mert a főszolgabíró utján azonnal értesítették az ügyészséget telefonon. Szerdán reggel 10 órakor már tudott az ügyészség a gyilkosságról. A csendőrség pedig a törvényhez ragaszkodva, nem csinált addig semmit, amíg az ügyészség ki nem érkezett.

A nyomozás tehát mintegy harminc órás késéssel vette kezdetét.

ugy, hogy a tettes több mint egy napi időt nyeri a szökésre.

— A boncolás megállapította, — folytatta az uriaszony — hogy mind a két hulla koponyáján hatalmas ütés van, amely tompa tárgytól eredhetett, az ütés szétzúzta a koponyákat.

Egyelőre letartóztatták Mészáros Eszter cselédleányt,

azonban bűnösségére nézve nincs még semmi bizonyíték. A nyomozás folyik, azonban semmi sem támasztja alá a vizsgálatot és így nem is lehet tudni, hogy sikerül-e kézrekeríteni a tetteseket. A temetés egyébként tegnap, csütörtökön délután általános részvét mellett ment végbe.

Lehuzta a bakról a gyázkocsist a komiszár, mert sértette a tekintélyét, hogy várakoznia kellett, amíg a halotyszállító továbbhaladt — Furcsa módon jár elől a jó-példával a kolozsvári rendőrség kihágási vezetője

A halott várhat, — de rendnek muszáj lenni..!

Kolozsvárról jelentik: Kinos botrány játszódott le tegnap Kolozsváron. A felháborító jelenetet Chengdi György rendőrkapitány, a kihágási osztály főnöke provokálta, aki hatalmi túltengésében, kegyeletsértéstől sem riadt vissza. A botrányra az adott okot, hogy a rendőrkapitány ur kocsija pár pillanatig megállani kényszerült egy szűk ucca kereszteződésénél, egy ott várakozó gyázkocsi miatt.

Az egyik kolozsvári temetkezési vállalat gyázkocsijának egy halottat kellett elszállítania és mivel több szembejövő jármű is elállta az utat, a rendőrkapitány ur kocsija nem tudott azonnal továbbhaladni. A véletlen akadályoztatás teljesen kihozta sodrából a rend-

Az alpolgármester és a városi mozik igazgatója személyesen tekintik meg Budapesten a Telefongyár r. t. hangosfilm-vetítő gépeit

A városi mozik igazgatósága — mint ismeretes — már hosszabb idő óta tárgyal egy hangosfilm-készülék megvétele ügyében. A tárgyalások Bucurestiben is folytak, azonban a készülékekért milliókat kértek és a város jelenleg nem áldozhat ilyen hatalmas összeget az annyira szükséges berendezésért. Ilyen körülmények között érkezett Aradra a budapesti Telefongyár r. t. ajánlata, amelyben hangosfilm-készüléket ajánl a városnak 600.000 lejes áron. A gyár egyben felkéri a várost, hogy az ő költségén küldjön Budapestre megbízottakat, akik kipróbálják a készüléket.

Az ajánlattal ma foglalkozott a permanensbizottság, amely elhatározta, hogy elfogadja a gyár ajánlatát. A készülék kipróbálására Velcsov Géza dr. alpolgármestert és Steianut Sabint, a városi mozik igazgatóját delegálták, akik a napokban Budapestre utaznak ez ügyben.

eme kiváló örét és a temetkezési vállalat kocsisát, mert az nem adott neki vezetőállásának kijáró tisztelettel választ, leszállította a bakról és bevittette a rendőrségre.

Itt azután épületes jelenetek játszódtak le a kapitány ur s a kocsisát igazolni akaró temetkezési vállalkozó között, melynek során Chengdi kapitány kinosan és tapintatlanul kompromittálta a saját vezetése alatt álló kihágási osztályt is. A halott elszállítása közben késedelmet szenvedett, mert ott kellett vesztegelnie a rendőrség előtt álló gyázkocsiban mindaddig, míg a hivatásáról, vagyis a rend fenntartásáról megelégedett kapitány ur megegyezett a nagy felháborodást keltett kegyeletsértés további folytatását.

Rémdráma a történelem kulisszái mögött

II. Józseftől IV. Károly haláláig. — Egy eddig ismeretlen, titkos dosszié feltárása.

Párisból jelentik: A francia könyvpiacra egy könyv jelent meg, amelynek szerzői: Charles José és Francis R. Rounét. A két francia szerző eddig ismeretlen dosszié feltárásával fényt vet egy titokzatos társaságnak a működésére, amely közel kétszáz esztendeje működik és célja: „kiirtani a Habsburg-házat.”

Az IROU nevű titkos társaság — amelyet Cagliostro, a rejtélyes kalandor boszszuból létesített — II. József, a kalapos király kora óta tervszerűen őrli a Habsburgokat és mindazokat a politikusokat, akik a császárok és királyok buzgó hívei voltak.

A sorozat II. József meggyilkolásával kezdődött. A könyv szerint ma már nem is lehet kétkedni abban, hogy II. József nem természetes halállal halt meg. A kalapos királyt megmérgezték. „Az osztrák arisztokrácia és a Habsburg-család ma élő tagjai ezt jól tudják és tisztában vannak azzal is, hogy a gyilkosságot az IROU követte el, nem pedig a jezsuiták, akiket egyidőben meggyanúsítottak azon az alapon, hogy II. József VI. Pius pápa személyes tiltakozása ellenére is kiutasította birodalmából a jezsuitarend tagjait. A bécsi levéltár titkos adataira hivatkoznak a szerzők és azt állítják, hogy a gyilkosságot Ramlen Fulgher kabinétrodai tanácsos követte el, ki tagja volt az IROU-nak.

Még meglepőbb, ami ezután következik. Ferenc császár udvarát már annyira megszállták az IROU tagjai, hogy a titkos társaságot szolgálták az udvari orvosok is. Amint Cagliostro és Fulgher, úgy Mattiatti udvari orvos is olasz eredetű volt s tagja az IROU-nak. Az ő

ajánlatára vették fel a tagok sorába Vivenot-ot, aki a reichstadi herceg orvosa volt. Mattiatti tiúdbajt állapított meg Napoleon fiánál, holott tiúdejenek semmi baja sem volt. A két orvos lassan ölé méreggel pusztította el a reichstadi herceget, mert attól tartottak, hogy francia császár lesz belőle és így, minthogy anyja Habsburg, kiterjeszti a Habsburgok uralmát Franciaországra is.

Erzsébet királyné meggyilkolása is az IROU műve volt. A könyv megállapítja, hogy a merénylő Lucheni neve benne van az IROU trieszti páholyának tagnévsorában. A gyilkosság oka: Erzsébet királyné mindig távol akarta tartani fiát, Rudolfit a titkos társaságtól, amelynek létezéséről ekkor még csak a legbeavatottabbak tudtak. S Erzsébet királynét el akarták hallgattatni, mert ismerte fia halálának körülményeit.

Az IROU szervezte a Miksa császár elleni forradalmat is Mexikóban.

A dráma folytatódott. Rudolf anyja ellenkezésére is belépett az IROU tagjai sorába. Ez három évvel halála előtt történt. Megesküdött az IROU ülésén, hogy apját, Ferenc Józsefet eltávolítja a trónról, magát magyar királlyá koronáztatja, az osztrák császári koronát pedig átengedi János főhercegnek, a későbbi Orth Jánosnak.

„1888. január 1-én — mondja a könyv és Freiherr von Mitis-nek Rudolf trónörököséről írott munkájára hivatkozik — az IROU ülést tartott Bécsben s az ülésen Rudolf trónörökös is résztvett. Két nappal később Höllgrabenben az udvari vadászatban a trónörökös vadászfegyveréből rálőtt a császárra, de a golyó a császár mellett álló Martin Veitschbergert sebesítette meg.

Az apagyilkos merénylet miatt kellett Rudolfnak meghalnia. Ezekután nem tudta megtartani az IROU-nak tett esküjét, apja bosz-

szuja is fenyegette. Öngyilkos lett Mayerlingben s Vecsera Mária követte őt a halálba. Hivatkozik a könyv báró Werkmanra, aki könyvében elmondja, hogy Rudolf öngyilkossága előtt egy dobozt adott át Larisch Wallersee grófnőnek azzal, hogy a dobozt adja át annak, aki felkeresi ezzel a négy betűvel: IROU. Néhány nappal a mayerlingi tragédia után levelet kapott a grófnő. A levél írója kérte a grófnőt, hogy meghatározott helyre vigye el a dobozt. A levél alján ez állt: IROU. A grófnő találkozott az ismeretlennel. Orth János volt, akinek Rudolf példájára, szintén a halált kellett választania. Közvetve tehát az IROU volt Rudolf és Orth János gyilkosa.

A világháború alatt Zdeborsky dragonos kapitány és Kreidt báróné voltak az IROU legügyesebb megbízottai. Ferenc József meggyilkolására csak burkoltan céloznak a szerzők. Budapesten már a háború előtt el akarták tenni láb alól, de sikertelenül. Hogy a IROU-nak mégis része volt Ferenc Ferdinánd halálában, azt azzal sejteti a könyv, hogy Zdeborsky és Kreidt báróné a Burg előtt sugdolózva, együtt lesték a halálhírt.

A legszenzációsabb IV. Károly „megületésének” esete. A forradalom kitörésekor, amikor a király még Gödöllőn tartózkodott, Kreidt báróné kihallgatásra jelentkezett a királynál. Meg akarta mérgezni. De egy magyar grófnő, aki áruházban belopódzkodott az IROU bécsi ülésére és így értesült a „halálos itéletéről”, meghiusította a kihallgatást és távozásra kérte Károly királyt, aki csakhamar elutazott Gödöllőről. A két eredménytelen magyar királypuccs után IV. Károlyt mégis utálta az IROU keze. Kreidt báróné mérgezett virágot vitt a királynak Madetrába. A méreg — az anez ölte meg a reichstadi herceget is — lassan végzett az utolsó megkoronázott Habsburg királlyal.

BÜNVÁDI FELJELENTÉST tett Lutai dr. polgármester ellen egy gépüzemi tisztviselő

Mosorca Bozsidár gépüzemi főkönyvelő feljelentés záporával árasztja el a hatóságokat — Fegyelmi eljárás folyik a feljelentő ellen egy gyanus gyapjuvásárlás miatt —
Mosorca neveléses vádjai

Dr. LUTAI CORNEL polgármester nyilatkozik az Aradi Közlönynek a feljelentésről

Az aradi városi gépüzemknél hónapok óta dúló személyi csatározásoknak ma szenzációs fejleménye támadt: egy gépüzemi főtisztviselő bünvádi feljelentést tett Aradváros polgármesterére, dr. Lutai Cornel ellen. A feljelentő tisztviselő Mosorca Bozsidár gépüzemi főkönyvelő, akinek ügyeiről már többször beszámoltunk. A szenzációs feljelentés előzményei a következők:

Mosorca Bozsidár gépüzemi főkönyvelő már hónapok óta feljelentés záporral árasztja el, egy a városházát, mint az aradi királyi ügyészséget. A legkülönbözőbb vádakát emelte először tisztviselőtársai ellen, majd feljelentette a polgármesternél a vizsgálatot levezető Velcsov Géza dr. alpolgármestert is, azzal az indokolással, hogy nem objektív. A személyi harc végül olyan fordulatot vett, hogy a vádlóból hirtelen vádlott lett: Mosorca Bozsidár főkönyvelőt feljelentették, hogy néhány évvel ezelőtt

a gépüzemek pénzéből a saját háztartása számára vett anyagokat.

A feljelentés elmondotta, hogy évekkel ezelőtt — akkoriban nősült a főkönyvelő — Mosorca a piacon gyapjút vásárolt, amelyet az üzemek raktárosával méretett le. A mérés eredményéről a raktáros bontt adott ki. Az árú a főkönyvelő nyomában elszállította a lakására, a bont azonban nem Mosorca, hanem a gépüzemek pénztára fizette ki. Később természetesen kiderült, hogy a gépüzemek által kiízetett gyapju seholseni található az üzemek leltárában.

Amikor a feljelentés az aradi városházára beérkezett, Lutai Cornel dr. polgármester nyomban elrendelte a vizsgálat lefolytatását és ennek során kihallgatták a raktárost is, aki a bont kiadta. A raktáros elmondotta, hogy a főkönyvelő arra kérte meg, mérje le a gyapjút, írja fel annak súlyát és a mérés eredményét lihelesítse a saját aláírásával. Ez meg is történt. Mosorca Bozsidár elszállította a gyapjút, arról azonban nem tud, hogy a pénztár kiízetett volna. A pénztárkönyvben természetesen szerepel a kiízetett összeg és ezek után már kevés dolga akadt a vizsgálatnak. A kihallgatások lefolytatása után a város áttette az ügy aktáit az aradi törvényszék mellett működő fegyelmi bírósághoz, amely a közeljövőben dönt az ügyben.

A mai napon azután váratlan fordulat történt az ügyben.

Mosorca Bozsidár főkönyvelő bünvádi feljelentést adott be az aradi királyi ügyészségen Lutai Cornel dr. polgármester ellen, rügalmazás címén és feljelentésében azt állítja, hogy a polgármester sütötte rá, hogy a gépüzemek által kiízetett gyapjút lakására szállította és a maga céljaira használta fel.

A feljelentés bekerült Vulpe Constantin dr. királyi főügyészhez, ki a továbbiakra nézve diszponál az eljárás megindítása kérdésében. Az ügyben felkerestük Lutai Cornel dr. polgármestert, aki a következőket jelentette ki:

— Még nincs tudomásom arról, hogy Mosorca Bozsidár gépüzemi főkönyvelő ellenem bünvádi feljelentést tett volna, de ha így is van, nevelésesnek tartom az egész ügyet. Mosorca ügyének aktái a fegyelmi bíróságnál fekszenek és az hivatott döntenem, bünsnek találja-e vagy nem. En a vizsgálatot egyáltalában nem beírváltam és a kihallgatások eredményét eldöntöttem át a fegyelmi bíróságnak.

A feljelentés híre nagy feltűnést keltett az aradi városházán, mert még nem fordult elő, hogy egy aktív városi főtisztviselő ilyen módon lépjen fel polgármestere ellen. Az általános vélemény az, hogy Mosorca Bozsidárnak egyáltalában nem állott jogában a feljelentést megtenni, egyrészt azért, mert a fegyelmi ügyben még nem történt döntés, másrészt pedig, mert köztisztviselő csak felettes hatósága engedélyével bocsájtkozhat ilyen eljárásba.

A városi tisztviselőnek rendszerint a polgármestertől kell engedélyt kérnie hasonló feljelentés megtételére, miután ezuttal azonban magáról a polgármesterről van szó, a temesvári kormányzósághoz, vagy pedig a belügyminiszterhez kellett volna fordulnia. A főkönyvelő egyiket sem tette meg, hanem — rendes szokás szerint — saját elhatározásából beadta feljelentését. Eljárása természetesen általános megütközést keltett városi körökben, azonban a feljelentést magát nem veszik komolyan, miután a városházán már hozzászóltak Mosorca Bozsidár szórakozásához, amely abból áll, hogy mindenkit, aki kritika tárgyává teszi működését, vagy helyteleníti valamelyik cselekedetét, nyomban feljelent valamelyik hatóságnál. Ha megindult az eljárás az új feljelentés ügyében, természetes az is, hogy Mosorca eljárása nem maradhat következmények nélkül, miután súlyos függelmsértést követett el Aradváros fejével szemben.

Marosi Rudolf.

Leleplezték a „Sárga szakadék” titkait

Újabb titkos diákalakulatot fedezett fel a bucaresti-i sziguranca — Akik már elhatározták Cuza halálát is

Rendkívüli szigorral bírálják el az ügyészségek ezentúl a diákok kilengéseit

Bucurestiből jelentik: A Lupta mai száma megállapítja, hogy a hatóságok éppen a huszonegyedik órában vetettek véget annak az agitációnak, amelyet a jobboldali szervezetek az országban kifejtettek. Megállapította a sziguranca, hogy Iasiban egy épülőfélben lévő palotában egy „Rapa Galben” (Sárga szakadék) nevű szervezet dolgozik, amelynek helyisége úgy nyert elhelyezést az új épület fömbben, hogy avatatlan szemek figyelmét teljesen elkerülte. A hatóság emberei feltörték az iroda ajtaját és abban rengeteg iratot foglalt le. Az iratok között tervrajzot talált a sziguranca, amelyen többek között Cuza professzor háza is meg van jelölve. A talált levelek alapján számos letartóztatást eszközölt az állam-biztonsági hivatal és az egyik letartóztatott szenzációs, de egyben megdöbbentő vallomást tett. Elmondotta, hogy a „Sárga szakadék” szervezete azért alakult, hogy abban az esetben, ha a „Mihály arkangyal” című szervezet munkáját a hatóság megakadályozná, úgy ők folytassák a munkát. Elhatározták azt is, hogy miután Cuza professzor munkája nem elégíti ki az ő igényeiket, a februári országos nagygyűlésen le akarták mondani Cuza s há ez az elhatározás ellenállásra talált volna, úgy már

megállapodtak abban, hogy a professzort agyonlövés

Három adósa agyafurt módon csapta be a „Credit” részvénytársaságot

Meghamisították a bevásárlási könyveket

Érdekes és a mai viszonyokra jellemző bünvádi feljelentés érkezett ma d. e. az aradi ügyészségre. Az ősszel megalakult Credit kihitelezési részvénytársaság egyszerre három üzletfele ellen tett feljelentést csalás címén, miután az érdekeltek fondorlatos módon akarták kijátszani a részvénytársaság által számukra megszavazott hitelösszeget.

Az első feljelentés Jovescu Péter államvasuti fékező ellen szól, aki a karácsonyi ünnepek előtt bevásárlókönyveskéjére ötezer lej értékben eszközölt bevásárlásokat a Credit részvénytársaság tagjainál. Ezzel az összeggel Jovescu ki is merítette a részvénytársaság által megszavazott hitelösszeget. A vasuti fékező azonban karácsonykor is akart bevásárlásokat eszközölni, miután azonban további hitele már nem volt, a feljelentés szerint úgy segített a bajon, hogy a bevásárlókönyveskéből kiszakította azt a lapot, ahol az ötezer lejes felértékel szerepelt és újabb négyezer lejért vásárolt be a Credit tagjainál.

A kihitelezési részvénytársaság második feljelentése Grozescu Virgil tamásdi lakos ellen szól, aki ugyancsak tagja volt a Creditnek. A feljelentés szerint Grozescu már vakmerőbb módon élt vissza a részvénytársaság bizalmával: A tamásdi gazdálkodó előbb ötezer lejes bevásárlást eszközölt a Credit bevásárlási könyvével, majd ugyancsak kiszakította a könyveske terhelési lapját és újabb huszezer lejért vásárolt árt. Hasonló az esete Bogatean Ilés kurtici-i tisztviselőnek: Jőval az ünnepek előtt négyezer lejért vásárolt a Credit-könyveskével, majd utóbb kiszakította a könyvből a terhelési lapot és újabb huszezer lejes bevásárlást eszközölt. A feljelentésben Feiner Mátyás, Wolberg Lipót és Szénássy János aradi kereskedők szerepelnek tanúképpen. A feljelentés nyomán az aradi ügyészség bevezeti a vizsgálatot a kihitelezési részvénytársaság három üzletfele ellen.

Lengyel pilótákat fogott a levegőből a breslauer rendőrség

Furcsa meglepetés érte a német kancellárt

Ebből a célból volt megjelölve a professzor háza a megtalált tervrajzon.

A Miscarea megállapítja, hogy az igazságügyminiszterium is erélyes lépéseket tett az országra annyira veszedelmes jobboldali agitáció elfojtására. Az igazságügyminiszter rendeletét kiadott az ország minden főügyészehez, amelyben utasítja őket, hogy minden antiszemita mozgalom ügyében a legnagyobb körültekintéssel és szigorral járjanak el, ne úgy, mint a múltban, mert az a feltevés, hogy az igazsággal hatóságok tulenyhe magatartása tápot adott a további akcióknak.

Lengyel pilótákat fogott a levegőből a breslauer rendőrség

Furcsa meglepetés érte a német kancellárt

Breslauból jelentik: Brüning német kancellár ma látogatást tett több sziléziai városban. Ennek kapcsán rendkívüli furcsa eset történt. Breslau közelében két repülőgép szállt le és az ottani hatóságok megállapították, hogy lengyel repülők kerültek német területre. Kihallgatták a pilótákat, akik azt mondták, hogy kényszerleszállást végeztek. A hatóságok azonban nem adnak hitelt kijelentéseiknek és azon a véleményen vannak, hogy a pilóták látogatása a kancellár megérkezésével áll kapcsolatban. Mindkét lengyel repülőgép pilótáit letartóztatták.

Erich
Maria
Remarque

Ez már nem is film, hanem a háború borzalmainak valóságos életrekeltsége. Az alapjául szolgáló regény az egyetlen könyv, amelynek a világon megjelent példányszáma a bibliával vetekszik. Hatása leírhatatlan!

IM WESTEN NICHTS NEUES

(Nyugaton a helyzet változatlan).

Bukarestet is megelőzve mutatja be ma a **CENTRAL-MOZGÓ** a világ legnagyobb filmjét, amelyet az amerikai akadémia kitüntette s amely hetek óta foglalkoztatja az egész világsajtót.

Romániai
Premier
Aradon

Siettetik a leszerelési konferencia újabb ülészakájának megkezdését

Huszonkét állam jelentette be eddig részvételét a páneurópai bizottságban — Vita van Benes körül —

A Wolt-iroda Berlinen át jelenti Genfből: A küszöbön álló népszövetségi konferencia fogja eldönteni a leszerelési konferencia időpontját. A német javaslat arról szól, hogy az európai hatalmak november 5-én tárgyaljanak ismét érdemlegesen a leszerelésről. Az államok többsége azonban februárban, vagy márciusban szeretne újabb konferenciát tartani. Angol részről elhangzott óhajnak megfelelően a legközelebbi leszerelési konferencia két részletben fogja tárgyalni az általános leszerelésrel kapcsolatos ügyeket. Előbb egy plenáris ülés lesz, amelyen megválasztják az egyes bizottságokat és a plenáris ülést követő három hónap múlva ülnek össze ismét az összes bizottságok, hogy megtegyék jelentésüket munkájukról. E megszakításnál tekintettel lesznek a Népszövetség szokásos szeptember havi ülészakájára.

A nagyhatalmak úgy tervezik, hogy a legközelebbi leszerelési konferencián dr. Édouard Benes csehszlovák külügyminiszter fog elnökölni, az alelnöki tisztséget pedig Munch dán

külügyminiszter tölti be. Kiszivárgott hírek szerint az Egyesült-Államok már el is fogadták Benes dr. elnökelöltséget. Oroszország, valamint a délamerikai államok, amelyek nem tartoznak a Népszövetség kötelékébe, viszont kifogásolják Benes jelöltségét. Az ezévi leszerelési konferenciát

Bécsben fogják megtartani.

Illetékes körök már érintkezésbe is léptek Bécs város polgármesterével annak megállapítására, hogy milyen álláspontra helyezkedik Bécs a tervvel szemben. A Népszövetség titkársága azonban azon az állásponton van, hogy technikai okokból Genfben kívül más európai város nem jöhet számításba a leszerelési konferenciánál.

A küszöbön álló Páneurópa-bizottság ülésére 27 európai állam jelentette be a megbízottját. Az államoknak az az óhajuk, hogy az ülés tárgysorozatát lehetőleg jóval előbb ismeretessék, hogy a problémákkal foglalkozni lehessen.

Londoni jelentés szerint diplomáciai körökben az a hír terjedt el, hogy Henderson angol külügyminiszter, aki a Népszövetség januári ülészakáján elnökölni fog, javasolni fogja, hogy a leszerelési konferenciát március elsejére hívják össze.

Nyilvános pályázat útján tölti be a város a Kulturpalota igazgatói állását ha Nichi Lázár dr. lemondani kényszerül

Az álláshalmozásról szóló törvény életbeléptetése után sor kerül arra, hogy több városi tisztviselő, köztük dr. Nichi Lázár, a Kulturpalota igazgatója lemond állásáról. Ma érdeklődünk az ügyben a város vezetésénél és azt az információt nyertük, hogy az igazgató lemondása esetén a város nyilvános pályázat útján tölti be állását. A lemondás természetesen csak az álláshalmozási törvény életbeléptetése után következik be.

Béke készül a román-magyar sportkörök között

Budapestről jelentik: A profi-szövetség elnökségi ülésén Máriássy Lajos szövetségi kapitány beszámolt a temesvári tárgyalásokról, amelyek a román-magyar sportbékét vannak hivatva előkészíteni. Máriássy magánszemélyként jelent meg Temesváron, tárgyalásokat folytatott Lázár dr.-al és Balázssal, a tárgyalások azonban oly kedvező mederben folytak, hogy rövidesen sor kerül a hivatalos tárgyalások megkezdésére is.

Leszállítja a város az autobuszbérletek árait!

Husz-huszonöt százalékos lesz az árredukció — Nincs többé szabadjegy az autobuszokon — A polgármester a CFR. mintájára szervezi át az autobusz-jegyek fedezett rendszerét

Ma beható tanácskozásokat folytatott Lutai Cornél dr. polgármester a gépiüzemek vezetésével a jövedelmek fokozásának kérdésében. A polgármester arra az álláspontra helyezkedett, hogy főként az autobuszüzemnél lehet jövedelemszaporítást elérni és ebből a célból intenzív munkát kell kifejtetni a bérletek szaporítására. Ezt a polgármester oly módon akarja elérni, hogy

a bérletek árát február 1-től kezdve 20—25 százalékkal leszállítja

és ezáltal lehetővé teszi a szerényebb jövedelmű embereknek az autobusz használatát. Lutai dr. rendeletet adott ki a gépiüzemek vezetésének, dolgozzon ki új bérleti tarifát. Külön bérletár lesz azok számára, akik csupán egy vonalat vesznek igénybe és megfelelően mérsékelt díjat állapítanak meg azoknak, akik az összes vonalakra akarnak bérletjegyet váltani.

— Meg kell változtatni a jelenlegi módszert — mondotta a polgármester — és ha ez sem válik be, újabbat próbálunk, mindaddig, amíg célunkat el nem érjük. A városi üzeme-

Lázár Simonné — Krisnamurthiról

Lábbadozik a hindu próféta

Budapestről jelentik: A magyarországi sajtó élénken foglalkozik a hindu Krisnamurthi személyével, akinek kijelentései felett élénk polémia indult meg a magyar vallási és bölcselő körökben is. A fiatal hindu próféta, aki jelenleg a Svábhegyi szanatóriumban lábadozik, a Romániai Teozófiai Társaság Erdélyben közismert alelnökjének, Lázár Simonnéknak társaságában érkezett meg Bucurestiből a magyar fővárosba. Az egyik budapesti színházi folyóiratnak sikerült beszélgetést folytatnia Lázár Simonnéval, a Tordai Sörgyár tulajdonosának feleségével, aki a legelőkelőbb és exkluzívabb erdélyi társaságok tagja — sógora az aradi származású Farkas Lilinek, ki nek férje a Tordai Sörgyár társtulajdonosa — és aki nemcsak gazdagságával, hanem műveltségével és közvetlen kedvességével is a legnépszerűbb szerepet tölti be az erdélyi társaséletben.

Lázár Simonné, mint az erdélyi Teozófiai Társaság alelnöke, elmondja, hogy 1923-ban egy bécsi kongresszuson találkozott először Krishnamurthival és itt került, mint mindenki más, a fiatal próféta szuggesztív hatása alá. 1925-ben Indiába utazott ki és ott ismerte meg a fiatal hindu próféta szereplésének impulzív jelentőségét. Az érdekes erdélyi vonatkozású interjú a budapesti társaság körében mély benyomást keltett.

ket oly jövedelmezővé kell tenni, amilyené csak lehet.

Ezen akcióval kapcsolatosan Lutai Cornél dr. polgármester elrendelte, hogy az autobuszbizonylatokat meg kell vonni. Csupán egyes városi hivatalok kapnak jegyet, de a kiadott szabadjegyek árát így is megtéríti a város a gépiüzemeknek. Ebben a tekintetben ugyanazt a rendszert vezetik be, mint a CFR-nél. Amennyiben valamely más közhivatal akar jegyet beszerezni tisztviselői vagy alkalmazottai számára, úgy az illető hivatalnak kell megfizetnie a jegyet. Szabadjegy tehát, a szó szoros értelmében, nem létezik többé a városi autobuszokra. Szó van még arról is, hogy a közeljövőben a személyi viteldíjakat is leszállítsák.

hogy ezáltal nagyobb tömegek vegyék igénybe az autobuszokat, amelyeknek szaporításával kiterjesztik a forgalmat az egész város területére. A polgármester a napokban újabb megbeszélést tart a gépiüzemek vezetőivel, hogy a vezetés új módzatait megállapítsa.

COMSA GERGELY püspök papjai nem politizálnak!

Arad görög keleti püspöke a szélsőséges eszmék terjesztéséről és a kultuszminiszter körleveléről nyilatkozik az Aradi Közlönynek — „Az én egyházmegyém papjai mindig krisztusi tanokat hirdettek” — A zsidókérdésről, a papok hivatásáról, a baptistákról, az egyház problémájáról beszél a görög keleti egyház fő

„Aki Krisztust akarja szolgálni, nem lehet híve felekezeti egyenlenségeknek”

A v. Batthyány-uccai görög keleti püspöki palota balszárnyán mély csend uralkodik, a szolgák lábujjhegyen járnak, mert Comsa Gergely dr. püspök délutánokint lakásának könyvtárszobájába zárkózik és itt mélyed el a nagy fölírásokba, amelyek a krisztusi szeretetet hirdetik. Kevés magánkézben levő egyházi könyvtár vetekedik a püspökével, aki minden szabad idejét könyvek között tölti. Ebben a szobában fogadja Comsa Gergely dr. a kíváncsi újságírókat, aki a ma problémáival zavarja meg elmélyedésében a főpapot.

— Mindig örömmel állok a kisebbségi sajtó rendelkezésére — mondja szívélyesen a püspök.

Megemlítjük azt a hírt, amely a bucaresti-i jelentések nyomán az Aradi Közlöny mai számában jelent meg és amely szerint a kultuszminiszterium körlevelet intézett az ország püs-

pökeikhez, akiket felkért, tiltsák el papjaikat a szélsőséges eszmék hirdetésétől és attól, hogy ilyen eszméket szolgáló alakulatok ilésén részt vegyenek, a tagokat felekkessék, vagy zászlókat felszenteljenek.

— Méltóságos Uram, azt szeretnénk tudni, megérkezett-e Aradra ez a rendelet és mi Méltóságod véleménye ezzel kapcsolatban? — tesszük fel az első kérdést.

A püspök elkomolyodik, láthatólag nem szívesen nyilatkozik a kérdésről. És ezt meg is mondja nyíltan.

— Nem nyilatkozom erre vonatkozólag. Amint azonban megjegyzem, hogy az én egyházmegyém papjai mindig a krisztusi tanokat hirdették és semmi olyan esemény nem adódott elő, ami szükségessé tehetett volna egy ilyen rendeletet. Ez elég, a többi már belső adminisztratív kérdés. De... beszéljünk másról.

A szeretet vallását tettekkel kell szolgálni

S megindul a beszélgetés. A témakör széles, de valahogyan mindig visszatér a felekezetek egymásközi viszonyára. A beszélgetés során Comsa Gergely dr., aki mosolyogva vette tudomásul, hogy az újságírói jegyzőkönyv és ceruza elüint a láthatárról, most már közlekedőbbé válik.

— Mindig megmondottam papjaimnak, hogy az, aki ténylegesen Krisztust akarja szolgálni, nem lehet híve a felekezeti egyenlenségeknek. Erről a kérdésről legutóbbi pástörlevelemben is megemlékeztem és voltak, akik szemrehányást is tettek nekem, hogy túlságos barátságos irók a zsidókról. A válaszom az volt, hogy a kereszténységet, a szeretet vallását nem szavakkal, hanem tettekkel kell szolgálni.

Comsa Gergely dr. mindjobban belemelegszik, talán úgy érzi, hogy most szószékről beszél híveinek, akiket a szeretet tanára oktat.

— Hiába mondja nekem valaki, hogy Krisztust hiszi és szolgálja. Csak akkor hiszem, ha tettekkel bizonyítva látom. A szeretet vallása pedig nem ismer gyűlölködést.

A beszélgetésnek ebben a stádiumában ráterünk a zsidóságra és a püspök ezeket mondja:

— Kár, hogy a zsidóság nem olvastatja az új testamentumot. Végeredményben annak megismerése hozzátartozik a tudáshoz és ezért legalább az intelligens osztálynak kellege azt tanulmányozni, ami közelebb hozzá a krisztusi szeretet megértéséhez.

Más témára térünk át. Comsa Gergely dr. püspök a szektákról beszél.

— A baptista kongresszus alkalmával olvastam, hogy a kisebbségi lapok védtek a baptistákat. Ebből azt látom, hogy nem ismerik kellően a baptista-tanokat. Jól ismerem, sőt azt hiszem jobban, mint jónéhány vezetőjük és csak annyit mondhatva látom, hogy nem érdemlik meg a védelmet. Egyáltalában károsnak tartom a hitéletre és főként a nép lelkére nézve, hogy a szekták gombamódra szaporodnak el. Ezen szekták előtt semmim sem. Bukovinában például a pentikostalisták — Arad megyében is van néhány belőlük — megtámadták a papot és nem engedték köteleességét teljesíteni. Ez semmiesetre sem mozdítja elő a hitélet fejlődését, vagy a megértést és szeretetet.

Áttérünk a görög keleti egyház problémáira és a püspök megemlíti, miszerint egyházmegyéjében a redukált kultuszminiszteri költségvetés tizenegy papi állást szüntetett meg.

— Meg kell hoznunk a magunk áldozatát az ország érdekében — mondja. — Szeretném egyébként az adminisztrációt minél jobban

csökkenteni. Véleményem szerint minél több az akta az egyháznál, annál kisebb a krisztusi szeretet jegyében való működés. Ha minden pap a krisztusi szellemben dolgozna, úgy nem volna szükség a sok aktára, iktatásra, körrendeletre és egyéb adminisztrációs sallangokra sem.

Más témák, más problémák kerülnek előtérbe, természetesen mind vallási vonatkozásúak. Comsa Gergely dr. érdekesen, meggyőződéssel magyaráz és sok tekintetben fejet kell hajtani tökéletes logikája előtt. Már sötétedik, amikor elbucszunk és a püspök még ennyit mond:

— De intervjút nem adtam.

Nem. Intervjút nem kapunk dr. Comsa Gergely püspöktől, de ezt a magánbeszélgetést mégis ide kellett jegyezni, hogy megörökítsük a krisztusi szeretet, a kölcsönös megértés szavait, amelyeket Arad görög keleti püspöke hirdet. Szolgáljon tanulsággul mindazoknak, akik a gyűlölséget hintik el az emberek lelkében, akik egymás ellen uszítják az embereket, csak azért, mert másképpen imádkoznak a Mindenhatóhoz, mint ők; akik furkóshotnak akarják felhasználni Krisztust, aki az örök szeretet hitvallásának alapjait adta a világnak... (—rosi.)

Többmillió alapokat létesített a munkaügyi miniszter a munkanélküliek számára

Tulzottak a zsilvölgyi bányavidék készülő sztrájkjáról szóló hírek

Bucurestiből jelentik: Hatiegan Emil munkaügyi miniszter ma a munkanélküliség problémájáról nyilatkozott. Elmondotta, hogy az utóbbi hetek alatt többmillió központi alapot létesített, amelyből a munkanélkülieket segélyezik és ezzel a mozgalommal párhuzamosan a vidéki városok is alapot létesítettek ugyanilyen rendeltetéssel. A segélyezés természetben történik és további lépéseket tesz a nagy nyomor és munkanélküliség csökkentésére.

Kijelentette a miniszter, hogy a zsilvölgyi állapotokról forgalomba került hírek tulzottak, mert a bányavidéken rend és nyugalom uralkodik. Abban az esetben, ha bármilyen természetű konfliktus adná elő magát, személyesen utazik a helyszínre, mert fontosnak tartja, hogy ebben a nagy munkacentrumban béke és nyugalom honoljon.

A bucaresti-i sajtó a legnagyobb elismerés hangján emlekezik meg Hatiegan Emilről, aki

Forradalmi szelleme miatt átszervezik a spanyol légi flottát

Madridból jelentik: Egy királyi rendelettel, amelyet ma tettek közé.

radikális módon megváltoztatták a spanyol légi flotta szervezetét

Erre azért volt szükség, mert a legutóbbi forradalmi események során a légi flotta a felkelők mellett exponálta magát.

A királyi rendelettel megszűnik a spanyol légi flotta önállósága és a jövőben négy zászlóaljra oszlik. Minden egyes zászlóalj külön városban nyer elhelyezést. A jövőben Sevillában, Leonban, Tetuanban és Getassában székel majd a légi flotta egy-egy zászlóalja. Mindegyik zászlóalj élén egy főkapitány áll.

Nyugalomba vonul Mihájlovics Gyula tüzoltó-lőparancsnok

Új kinevezéseket eszközölt a város állandó választmánya a megüresedett vezető-pozíciókra Aradváros permanens bizottsága ma délután ülést tartott, amelyen rendkívül érdekes tisztviselő-átelhelyezéseket eszközöltek. Mihájlovics Gyula tüzoltó-lőparancsnok, aki évek hosszú során át szolgált a várost, január elsejével nyugalomba vonult. A permanens bizottság mai ülésén elhatározta, hogy a nyugalmazott tüzoltó-lőparancsnokot szeptember hó 15-ig állásában megtartja és az új főparancsnokot ezen időponttól kezdődőleg nevezi ki. A beérkezett pályázatok közül Chera Florea polgármesteri titkárat fogadták el, azzal a kikötéssel, hogy a titkárnak hat hónapos tüzoltói kurzust kell hallgatnia és a félévi tanulás után, diplomával kell jelentkeznie szolgálat-tételre.

A tüzoltó-lőparancsnoki álláson kívül betöltötték a gazdasági szolgálat főnöki állását is. Dárla Vazul, a gazdasági osztály főnöke, január elsejével szintén nyugalomba vonult. A permanens bizottság helyébe Jac Jenő gépüzemi titkárt nevezte ki. Ugyanekkor Mosora Bodzsár gépüzemi főkönyvelőt a városi adóhivatalhoz helyezték, míg helyébe Máris Emil számvevőszéki főtisztviselőt neveztek ki a gépüzemekhez.

Hindenburg elnök aláírta a német döntőbíráskodási kényszerrendeletet

Berlinből jelentik: Hindenburg köztársasági elnök ma délelőtt aláírta a kényszerrendeletet, mely a döntőbíráskodás rendjét úgy változtatja meg, hogy a döntő-bírói ítélet kötelező abban az esetben is, ha az eddigi rendszer szerint többség nem is fog kialakulni. A ruhr-vidéki sztrájk ügyében már az új kényszerrendelet szerint fogják eljárni.

Az aradi mozik mai műsora

5, 7 és 9 órákor.

CENTRAL: Romániai premier! Bucurestit is megelőzve. „IM WESTEN NICHTS NEUES”. Világzenzácó! Erich Maria Remarque általánosán ismert nagy műve nyomán készült legnagyobb filmje a világnak. Lewis Milestone mindent felülmúló rendezésében. Az előadások megkezdésekor az autók bezáratnak.

SELECT: AZ UTOLSÓ PARANCS. Emil Jannings legmonumentálisabb alakítása.

ELITE: Új műsor. A VELENCEI KALMÁR. Shakespeare világhírű drámájának filmváltozata. Főszerepekben: Werner Krausz, Henny Porten és Harry Liedtke.

GRADISTE: Új műsor. 7 és 9 órákor. NEW-YORK REJTELMEI. Prököcskép. Főszereplők: George Bacrot, Betty Compson és Olga Baclanova.

H I R E K

Ismeretlen Ember

— az Ismeretlen Katona előtt

Bécsből jelentik: Winkler osztrák belügyminiszter ma döntött Remarque világhírű filmesített regényének előadására ügyében. A belügyminiszter egész Ausztria területén betiltotta a film előadását.

Pereg a film.

1917. Tizennyolc éves gyerek-emberek rohamra indulnak. És bombarobbanás, gépfegyverkattogás, golyók fűtvülése között a pokoli lármát tuharsógó, mindennél erősebb, velőkéig ható sikoly hallatszik, egyik a tizennyolc évesek közül rémülten kapja arcához a kezét, megtántorog és úgy kiáltja:

— Mi van a szememmel?! Hol a szemem?! Nem látok!!!

Mint egy őrrült, úgy szalad előre, nem tudja merre, hova, — szalad az ellenség felé — még egy golyó éri, felbukik, a többiek elrohannak fölötte.

Háboru. Drótsövényekkel, fényszóróval, bombával, gránáttal, gépfegyverrel. Arkokban húzódik meg, rohamra megy és visszavonul, gyilkol, kinlódik, szenved és meghal — az Ismeretlen Katona.

2.

Kin az uccán, az üzletekben, műhelyekben, házakban: a városban folyik a mindennapi élet. Üzletek mennek csödbe, vállalatok leépítenek, fizetéseket redukál és hatalmas adókat szed az állam, munkanélküliek ácsorognak az uccán, ebédet kérnek a népkonyhák előtt, a sarkokon koldulnak a hadirokkantak. Mindnyájan, mindegyik osztály, érezzük a krízist, mely valahogy közvetlen folyománya annak a háborúnak, melyet 1914. és 1918. között jegyzett fel a világtörténelem, mindnyájan még ma is érezzük, akár részt vettünk benne, akár nem, mindnyájan még ma, 1931-ben is érezzük a háborút. Válságos napokon, hónapokban és esztendőkhöz kinlódva keresi a mindennapi kenyerét a háboru névtelen, élő áldozata — az Ismeretlen Ember.

3.

Berlinben, Bécsben, Prágában, Pozsonyban egy film ellen tüntetnek. Kivonul az uccára, cégtáblákat tép le, kirakatokat tör be, villamosokat fordít fel a nép. Azt hívják az ember, hogy forradalom tört ki és a nép a fennálló rendszer ellen fordult. Nem. Egy filmszínház előtt van a csoportosulás. „Im Westen nichts neues...” hirdeti a plakát. Kihevílt arcú fiatalok, izgatott 18 éves gyerekek indulnak rohamra a filmszínház ellen, melyben egy olyan filmet játszanak, mely a pacifizmust hirdeti.

Az ember értelmetlenül áll meg az útsághírek előtt. Tizenhárom év és elfelejtünk mindent? Ismét háboru mellett prédikál a tanár? Ásmét lelkes ifjak éltetik a háborút, melynek súlyát még most is, még ők is magukon kellene éreznék? Az ember valahogy nem érti helyzetét. Nem tudja felfogni, hogy lehet az, hogy pacifista filmért — ostromállapotot kellett elrendelni Bécsben, Romániában itt Aradon fut először a film. Még nem tudni, mi fogja kisérni ítteni pályafutását. De megdöbbenve tesszük fel magunknak máris a kérdést: tizenhárom keserűesen átszenvedett év után ismét Ismeretlen Katonává akar átvedleni — az Ismeretlen Ember?!

(m. t.)

— Aradi meteorológiai jelentés. Január 9-én: Hőmérséklet: — 4, — 1 C. Légnomás: 763 mm. Nedvesség: 66—85 %. Prognózis: Január 10-re: Erős éjjeli fagy, nappal átlag száraz hideg és de-
gülből több idő (kevés havazási hajlammal).

— Lemond az angol kormány munkaügyi miniszteréje. Londonból jelentik: A Morning Post fentartással közli, hogy Miss Margareth Bonfield, aki az angol kormányban a munkaügyi miniszter tárcáját tölti be, a közeli napokban lemond és helyette Lloyd George volt miniszterelnököt neve-
zik ki.

Két és félmillió magyar sorsának revíziójáról ír az angol sajtó

Londonból jelentik: A „Saturday Review” ma újabb cikket ír a béke-revizióról és kijelenti, hogy az elintézetlen középeurópai problémák okozzák a nagy gazdasági válságot. Nem lehet közömbös Európának, — írja a lap — a volt osztrák-magyar monarchia 60 milliónyi lakosságának jelenlegi sorsa. Ránutat a mostani gazdasági válságra, a cseh-magyar

vámháborúra, amelyet — a lap szerint — a békeszerződések idéztek elő. „Kis változtatással — állapítja meg — két és fél milliónyi magyart lehetne visszacsatolni anyaországához”. Hivatkozik végül arra, hogy a konszolidált, szomszédaival békés viszonyban élő Magyarország biztos támpont a bolsevista veszély ellen.

Fantasztikus előkészületeket folytat a szovjet a jövő légi-háborújára

Tizennyolcezer pilóta és pilótánő tanulja a pusztítás pokoli művészetét —

Triumvirátus a szovjet élén

Londonból jelentik: A Daily Mail arról számol be, hogy a szovjet hatalmas előkészületeket tesz a légi háborúra. Tizennyolcezer pilóta és pilótánő van kiképzés alatt. A kiképzés arra irányul, hogy hogyan kell bombát dobni a repülőgépről, oly hatással, hogy az egész városokat döntösn romba.

Stalin hatalma megosztott

A „Morning Post” rigai levelezője szerint Stalin a szovjetkötársaság diktátora legalább

látszólag egyelőre.

megosztotta hatalmát Vörösillov hadügyi népbiztossal és Ordzhonikidzéval,

a legfelsőbb gazdasági tanács elnökével, ezzel a diktatura legalább is névlegesen triumvirátussá alakult át. Megbízható helyről származó jelentés szerint erre a formai változásra azért volt szükség, mert a belső bajok miatt Stalin csak ezzel a taktikai fogással tudta menteni továbbra is pozícióját.

Tűzvész áldozata lett a salzburgi Werken-kastély

A tűzoltóság nem bírta vizsugarával elérni a magasan fekvő középkori műemléket

Salzburgból jelentik: A város közelében levő Werken-kastély, Ausztria legszebb és legrégibb főúri várkastélya tűzvész áldozata lett. A kastély körülbelül ezeréves és jelenleg Jenő főherceg tulajdonát képezi. Oly magasan fekszik az épület, hogy a tűz kitérésekor a tűzoltóság valóságos tehetetlenül állott, miután nem tudta a vizsugarakat oly magasra fecskenedezni. Végül újabb segítség érkezett Salzburgból és sikerült a várkastély egy részét megmenteni a pusztulástól. Így is elégett a híres lovagterem és a könyvtárszoba, több ezer kötet értékes könyvel együtt.

— Sipot nyelt Resicán egy gyermek. Resicáról jelentik: Dienst József főtisztviselő két éves gyermeke egy sippal játszott, amelyet játék közben lenyeit. Nyomban orvost hívtak, de az orvosi tudomány sem tudott már segíteni a szerencsétlen gyermeknek, aki rövid szenvedés után meghalt. A mélyensújtott szülők iránt általános a részvét.

— Hamis utlevéllel Oslóba érkezett Borodin, a hírhedt szovjetvezér. Oslóból jelentik: Borodin, ismert szovjetvezér, volt népbiztos, ma hamis utlevéllel Oslóba érkezett, ahová a jelenleg Sztambulban levő Trockij is készül. A hatóságokat rendkívül meglepte Borodin megérkezése és miután a szovjetvezér utleveléről megállapították, hogy az hamis, megtették az intézkedéseket Borodin kiutasítására.

— Nem vehetnek külföldi nőket feleségül az egyiptomi diákok. Kairóból jelentik: Az egyiptomi közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, a melyben kimondja, hogy a külföldön tanuló ifjak nem vehetnek feleségül külföldi nőket, a minisztérium előzetes jóváhagyása nélkül. A rendelet oka az, hogy az ilyen házasságokból számos viszály keletkezett. És másokból talán nem...?

— A tábla helybenhagyta Kárpáti Béla büntetését. Az aradi törvényszék ma délután hirdette ki a temesvári ítéletábla határozatát Kárpáti Béla szobafestő ügyében, aki tudvalevőleg kommunista propaganda miatt, vizsgálati fogságban ül és akit az aradi törvényszék egy évi fogságra ítelt. A vádlott felebbezése folytán került a táblához a szobafestő ügye. Az ítéletábla azonban minden tekintetben helybenhagyta az aradi törvényszék ítéletét. A mai ítélethirdetésen Kárpáti ismét ártatlanságát hangoztatta és a tábla határozatát megfeleltette a Legfelsőbb Semantikusékhöz.

— Kontingentáltak a csehek a magyar művészek vendégszerelését. Prágából jelentik: Ismeretes, hogy a csehek Dohnányi Ernő és Thoman István vendégszerelését megakadályozták. Most vált ismeretessé, hogy a csehszlovák kultuszminisztérium megszabta a Csehszlovákiában közreműködhető magyar művészek számát. Eszerint kilencnél több magyar művész nem hangversenyezhet az országban. Miután ez a kontingens kimerült, a kormány nem engedélyezte a két művész fellépését.

— Krishnamurti — nem teozófus...? Budapestről jelentik: Ráthonyi Akosné, a Magyar Teozófiai Társaság elnöknője a következő nyilatkozatot tette ma a lapoknak:

— Mr. Krishnamurtival kapcsolatban, aki két héttel Budapesten tartózkodott, egyes lapok úgy írtak, mint nagy teozófusról, „teozófus-aptól”-ról és „teozófus-vezér”-ről. Meg kell állapítani, hogy Mr. Krishnamurti magánemberként tartózkodott Magyarországon, nem tagja egyetlen teozófus társaságnak sem és nem keresett velük érintkezést. Ezek után joggal kérdezhetjük: ki hát a teozófus, ha Krishnamurti nem...?

— Pénzügyileg összeroppan Lewin Oceanrepülő. New-Yorkból jelentik: Lewin Oceanrepülő pénzügyi összeroppanása elkerülhetetlen. — Az Oceanrepülő hónapok óta nem fizetett garázsdíjat, egész egész vállalatát elárverezték.

— Új darabot rendelt a Vígyszínház Hunyady Sándortól. Budapestről jelentik: Hunyady Sándor, a „Feketeszáru cseresznye” című darab szerzője ma Erdélyből Budapestre érkezett. Őt új szindarabját mutatott be a Vígyszínház igazgatóságának. Jób Dániel igazgató kiválasztott a témák közül egyet és megbízást adott Hunyadynak a téma feldolgozására. Hunyady Sándor a napokban utazik vissza Erdélybe, hogy megkezdje az új téma feldolgozását.

— Nem hallandó teljesíteni a magyar szociáldemokrata párt Garami követeléseit. Budapestről jelentik: A szociáldemokrata párt vezetősége ma délelőtt megkezdte a Garami-memorandum tárgyalását. A megbeszélésekről hivatalos nyilatkozatot nem adott ki, a kiszivárgott hírek szerint azonban a pártszervezet döntése nem kedvező Garami, miután éppen azokat a pontokat nem hajlandó teljesíteni a párt, amelyekhez Garami ragaszkodik.

— Kétszázharminc templomot klubba alakított a szovjet. Moszkvából jelentik: A karácsonyi ünnepek alkalmával a szovjet nagy erőfeszítéseket tett, hogy a munkásságot távoldartsa a templomoktól. Negyven brigád tartott állandó váltásellenes üléseket, amelyekre kirendelték a munkásságot és egyben az Istentagadók Szövetsége kétszáz templomot és harminc zsugagógát mozikká és klubokká alakított át.

A nyugati államok katolikus pártjai a békéért

Egységes front alakul a világbéke védelmére

Berlinből jelentik: A különböző nyugati államok katolikus pártjai között megállapodás jött létre, amelyben kötelezték magukat arra, hogy együttesen lépnek sikra a világbékeért. A megállapodást Olaszország, Németország, Franciaország, Anglia, Belgium, Hollandia, Lettország, Lengyelország és Luxemburg irták alá. A megegyezés leszögezi, hogy a törekvése a véres háborúktól távol tartani a nemzetek érdeklődését és azt a gazdasági élet megkönyvitését felé irányítani. A szélső nacionalizmust, valamint a baljeli történő orientálódást egyaránt elítélik és a katolikus ellen irányuló áramlatoknak tekintik azokat.

— Éjféli sötétség London felett. Londonból jelentik: Anglia felett ma áthatlan köd keletkezett. A közlekedés minimumra csökkent, miután ugy a városban, mint az országutakon a köd következtében éjféli sötétség keletkezett.

— Őriási részvét nyilatkozott meg Ferenczy Gyula temetésén. Kolozsvárról jelentik Ma délután öt órakor őriási részvét mellett helyezték nyugalomra az erdélyi magyarság nagy halottját: Ferenczy Gyula bankigazgatót. Az Erzsébet-necai gyászház megtelt a gyászoló közönséggel. Az uccán is rengeteg ember csatlakozott a menethez. Mire a temetőbe ért a halottaskocsi, több ezer embert tett ki a gyászolók száma.

— Pont fél tizkor kezdődik az Izraelita Nőegylet estélyének műsora. Szombaton este lesz az Izraelita Nőegylet műsoros estélye a Fehér Keresztben. Az estélyen a Nőegylet nem tart fenn külön büffét az étterem mellett, ellenben cukrászdában kíván a közönség részére finom süteményeket, feltűnő olcsó áron felszolgálni. A rendezőség kéri a cukrászdába szánt küldeményeket délután négy órától kezdődőleg eljuttatni. Az estélyen pontos megjelenés kéri, mert fél tizkor a műsor megkezdődik.

— Aradra írják át Mikelaka és Buzsák telegkönyveit. A város permanens bizottsága mai ülésén elhatározta, hogy intézkedéseket foganatosít az Aradhoz csatolt Mikelaka, Buzsák és a többi terület vagyonának a telegkönyvben Aradváros nevére való átírására.

— Robbanás történt a stettini villamosvasutak telepén. Stettinből jelentik: A délutáni órákban a stettini villamosvasutak transzformátor-épületében robbanás történt, amely után tűz keletkezett. Az egész épület teljes berendezésével és a gépekkel együtt megsemmisült. A tüzoltóság tehetetlenül nézte a lángok terjedését, minthogy a tűz tápanyagát az épületben felhalmozott olajok és zsirok szolgáltatták. A kár felbecsülhetetlen. Az egész városban megállt a villamosforgalom.

— Háromezer lej hatóság elleni erőszakért. Biriska József huszonhét éves aradi lakos az elmúlt év októberében, több barátjával mulatott. Ittas állapotban kerültek a Hal-térre, ahol hangosan kiáltoztak. Lelik János községi főnök, aki a közelben tartózkodott, csöndre intette a hangoskodó társaságot. Ebből szökváltás keletkezett a rendőr és Biriska között, amelynek során Biriska József leszakította a hatósági közeg ruháját. A duhaj fiatalember ellen hatósági közeg ellen elkövetett erőszak miatt eljárás indult meg az aradi törvényszéken. Ma tartották meg az ügyben a fő tárgyalást, amelynek során a vádlott azzal védekezett, hogy tetét megelőzően nagymennyiségű alkoholt fogyasztott el, ezért teljesen beszámíthatatlan volt. A bíróság az enyhítő körülmények figyelembevételével, kétezer lej fő- és ezer lej mellékbüntetésre kötelezte Biriskát.

— Katonai okmányok felülvizsgálása. A hadkiegészítő parancsnokság közli, hogy mindazok, akik december 18-ig nem jelentek meg a katonai okmányokat felülvizsgáló bizottság előtt, azok 1931. január 31-ig a várban mutatgatják fel utólag igazolványaikat.

— Dr. Lakatos badeni szanatóriuma Wien mellett egész télen teljesen üzemben. Összes diéták, külön szivostály. A legnagyobb komfort, klinikai kezelés mellett a megfelelő szórakozások. Mérsékelt egységárak úgy a pensio, mint a kezelésekre vonatkozólag.

Fejedelmi fogadtatást készít elő az osztrák kormány Bethlen István gróf számára

A Burg dísztermében fogja fogadni a küldöttségeket a magyar miniszterelnök

Budapestről jelentik: A január 26-án Bécsbe utazó Bethlen gróf magyar miniszterelnököt fejedelmi fogadtatásban készülnek részesíteni. A hivatalos banketten kívül az Operaház díszelőadást tart a magyar miniszterelnök tiszteletére, amelyen Mozart „Don Juan”-ja kerül műsorra. Bethlen tiszteletére megnyitják a császári díszpályát is. Az előadás után a miniszterelnök a Burg dísztermében fogja fogadni a küldöttségeket.

Bécsből jelentik: Heintl osztrák kereskedelmiügyi miniszter nyilatkozott az „Uj Nemzedék”-nek a magyar-osztrák kereskedelmi megegyezésről. A nyilatkozat szerint a megegyezés január hónap második felében jön csak létre, dacára annak, hogy a szakértők a legfontosabb kérdésekben már megegyeztek. Bethlen magyar miniszterelnök bécsi útja alkalmával fogják aláírni a szerződést. Az osztrákok a maguk részéről csak azt kérték, hogy az import-vámhatárokat ne nehezítsék meg. A magyar-cseh vámkonfliktussal kapcsolatosa Ausztria semlegességét hangsúlyozta. Az osztrák kereskedelmiügyi miniszter azon óhajának adott kifejezést, hogy szeretne minél előbb megegyezésre jutni Magyarországgal.

Fegyelmi eljárást indított a szociáldemokrata pártvezetőség Lucian Sándor dr. aradi képviselő ellen

A vád szerint kijárást végzett, ügyvédi minőségben — Aradon nem tudnak a bucaresti-i vizsgálatról

Bucurestiből jelentik: A szociáldemokrata párt központi vezetősége napok óta zárt ajtók mögött tárgyalja Lucian Sándor dr. kolozsvári ügyvéd, aradi szociáldemokrata képviselő ügyét. Azt hozzák fel ellene ugyanis vádként, hogy Hirsch Elemér dr. kolozsvári ügyvéddel társulva, képviselői reputációjának és a szociáldemokrata párt súlyának felhasználásával bizonyos kijárást végzett el. Ha ezek a vádak valóban bizonyulnak, úgy

a szociáldemokrata párt felszólítja Lucian dr.-t, hogy mondjon le képviselői mandátumáról és lépjen ki a pártból.

A feltűnést keltő ügygyel kapcsolatban beszélgetést folytattunk Strengar-Dymian Savával, a szociáldemokrata párt aradi tagozatának elnökével, aki a következőket mondotta:

— Lucian Sándor dr. szabálytalanságairól mi itt Aradon semmit sem tudunk és arról sem kaptunk értesítést, hogy hasonló üzemekkel vádolják. Ha Lucian dr. ellen tényleg felmerültek ezek a vádak, akkor a központi vezetőségnek és az ellenőrző bizottságnak kell folytatnia a vizsgálatot. Ha hasonló szabálytalanságok a párt bármely tagjáról bebizonyulnak, legyen az bárki, annak le kell vonnia a konzekvenciákat és távoznia kell a pártból.

Kormánykörök biztosra veszik, hogy TEIANU államtitkár nyeri el Nagyvárad képviselői mandátumát

Nagy előkészületek a január 29-iki választásokra

Nagyarányu előkészületek folynak a január 29-iki nagyváradai időszaki választásokra, amelyekben az elhunyt Lázár Aurel dr. képviselő mandátumát töltik be. Egyike a legösszebilisebb jelölteknek Constantin Teianu pénzügyi államtitkár, aki a király egyenes óhajára jelöltette magát Nagyváradon. Teianu egyike a legképzettebb pénzügyi szaktekintélyeknek, aki pénzügyminiszteri tisztségviselőként kezdte meg pályafutását és a saját energiájával és tudásával küzdötte fel magát jelenlegi pozíciójába. Körülbelül egy héttel ezelőtt iratkozott be a nemzeti-parasztpártba, amelynek hivatalos jelöltje a nagyváradai választás alkalmával.

A választási propaganda már megkezdődött és a nagyváradai nemzeti-parasztpárt hivatalos organuma Constantin Teianu arcképet közli vezető helyen. Maga az államtitkár, aki mandátuma mellett mint delegált államtitkár

megtartja jelenlegi pozícióját is, megérkezett Nagyváradra, ahol a következő nyilatkozatot tette a sajtónak:

— A nemzeti-parasztpárt hatalmas nehézségekkel küzd kormányrajutása óta. A közigazgatásban gyökeret vert a multban az erkölcselenség és pénzügyi szempontból a lehető legrosszabb helyzetben volt az ország. A liberálisok három milliárdos feleslegről beszéltek, ezzel szemben mi csak deficitet találtunk, a három milliárd sehohsem volt. A nemzeti-parasztpárt nagy erőfeszítéseket tett a helyzet megjavítására és munkája részben eredményes is járt. A külföldi tőkét sikerült behozni az országba. Erdélyt megtisztítottuk a kétes elemektől és munkánk eredményeképpen most bizalommal várjuk a jobb korszak beálltát.

Teianu államtitkár megválasztását kormánykörökben biztosra veszik.

Népszavazást javasol Németország a leszerelés kérdésében

Kölnből jelentik: Rendkívül érdekes cikket írt mai számában a Kölnische Zeitung. A lap szerint Németország a Népszövetség küszöbön álló ülése elé azzal a javaslattal lép, hogy rendezze el a népszavazást a leszerelés kérdésében a Népszövetség összes tagállamaiban. Ennek keresztülvitele után minden állam ismerni fogja saját, valamint a többi ország népének véleményét a leszerelés kérdésében.

— A Credo-férfi egyesület január havi közgyűlésén, délelőtt 11 órakor Fischer Aladár római katolikus főgimnáziumi igazgató tart előadást. Előadásának címe: „A vallás-erő”

— Áramszünetelés. A villanytelep igazgatósága értesíti a nagybecsű fogyasztóközönséget, hogy nagyobbmérvű javítások miatt, folyó évi január hó 11-én, vasárnap az áramszolgáltatás szünetelni fog: Reggel 8 órától fél 12 óráig a Pernyáiban, Gáj, Sága, Gradiste, Str. Mocioni, Ghiba Birta, Marasesi, Calea Aurel Vlaicu és az ezen uccák által határolt részeken.

A védő szerint, erőszakkal kényszerítették beismerő vallomásra az aradi kommunistákat

„Az egyikkel szappanos vizet itattak, mert nem akart vallani” — Az aradi ügyészség letartóztatásba helyezte a kommunistákat

Az aradi törvényszék, Constantinescu—Alexandrescu-tanácsa ma délelőtt bírálta felül a kilenc letartóztatásban lévő kommunista munkás vizsgálóbírói végzését. A vádlottak padján Varga Károly, Végh Lajos, Káli János, Ráncz Éva, Papp Ilona, Papp István, Ungi Ferenc, Mészáros Zoltán és Engländer István gyanúsítottak foglaltak helyet. A vádhatóság részéről Gitta Ágoston főügyész-helyettes, a vizsgálóbíró határozatának jóváhagyását kérte, mert súlyos gyanúk forognak fenn, hogy a szélsőséges eszméket valló gyanúsítottak az államrendjének felforgatására törekedtek.

A gyanúsítottak védelmét dr. Örfi Gyula aradi ügyvéd vállalta, aki a kilenc gyanúsított szabadlábra helyezését kérte, mert az állambiztonsági hivatal vizsgálata semmi érdemleges bizonyítékkal nem szolgált. Csupán az igazolódott be, hogy Engländer és Papp röpecdülakat osztozottak, amelyben a sztrájk melletti kitartásra buzdították a textilgyár munkásait. Azok a beismerő vallomások, amelyek a sziguranca elhangzottak — a védő szerint — a rendőrség erőszakosságának eredményei. A gyanúsítottak arról panaszkodtak, hogy bántalmazták őket. Így az egyikkel szappanos vizet itattak, mert nem akart vallani.

Dr. Örfi Gyula beszédét Gitta főügyész-helyettes több ízben szakította félbe. Arra hivatkozott, hogy a tárgyhöz nem tartozó dolgokról beszél. A vád és a védelem vitája köz-

ben Káli János gyanúsított emelkedett szóra és arra kérte a bíróságot, hogy ne engedje a védő munkáját befolyásolni. A gyanúsítottak utólagos kihallgatása után, a bíróság határozathozatalra vonult vissza és rövid tanácskozás után helyben hagyta a vizsgálóbíró letartóztatási végzését. Ugy a gyanúsítottak, mint a védő megfélembizték a törvényszék határozatát.

Tarnóczy Arpád tragikus öngyilkossága ügyében teljesen tisztázta magát Germán László

Tarnóczy Arpád tragikus öngyilkossága ügyében a csendőrség őrizetébe került és szabadlábra helyezett Germán Lászlót ma délelőtt maga elé idézte Vulpe Constantin vezetőügyész és miután az ügyre vonatkozó okmányokat a csendőrség átadta az ügyészségnek, újabb tüzetes kihallgatás alá vette. Germán László megismételte a csendőrségen tett vallomását, amelyben kijelentette, hogy pusztán véletlen folytán került Tarnóczy Arpád lakására, közvetlenül az öngyilkosság előtt és emiatt sodródott a bűnözés gyanújába. Vulpe főügyész, hosszas kihallgatás után, elbocsátotta a 16 éves Germán Lászlót.

Meggyilkolta egyetlen gyermekét egy vallási tébolyban szenvedő tisztviselő

A bibliai Izsák reinkarnációjának képzelte magát és bosszút állott Abrahámon, aki szerinte fia volt — Egy borzalmas éjszaka története — A gyermekgyilkos apa önként jelentkezett a berlini rendőrségen

Az elmúlt éjszaka egy vallási tébolyban szenvedő berlini kataszteri tisztviselő borzalmas módon gyilkolta meg két éves gyermekét. Schaetzke Pál az Aschenbach-strasse 15. számú házban lakott családjával, rendezett anyagi viszonyok között élt. A tisztviselő az utóbbi időben sok vallásos könyvet olvasott és belépett a Németországban annyira lábrakapott sektáriánusok közé. Schaetzke tegnap este még kedélyesen ült családtagjaival az asztalnál; majd korán pihemi tért, mert nem jól érezte magát. Hajnali 3 óra tájban fölkel a gyárból, kiment a konyhába, előkeresett egy éles kenyérvágókést és

egyetlen vágással elmészte a hálószobában szunnyadó két éves gyermekének a nyakát.

Felészte, aki a szomszéd ágyban aludt, arra ébredt föl, hogy férje ezeket mondja:

— Gerhard fiam, most érkezett az idő, meg kell halnod!

A megdöbent asszony fölült ágyában és ekkor látta, hogy férje alsóruhában távozik a lakásból. A kataszteri tisztviselő egyenesen a rendőrségre ment, ahol zavarosan arról kezdett beszélni, hogy érkezett az idő és Abrahámhoz hasonlóan, neki most föl kellett áldozni a gyermekét. Miután a tisztviselő fehérneműje csupa vér volt, az ügyeletes rendőrtiszt elsietett az Aschenbach-strassen lévő lakásra, ahol a kis Gerhardot holtan találta ágyában. A megdöbent asszony csak ekkor tudta meg, hogy mi történt.

Megállapítást nyer, hogy a kataszteri tisztviselő gyakori kátogatója volt a sektáriánus összejöveteleknek, ahol azt prédikálták, hogy az emberiség egy katalizma küszöbén

áll és hogy érkezett a kereszténység újjászületésének ideje.

A rendőrtisztviselő azon kérdésére, hogy Schaetzke miért gyilkolta meg gyermekét, ez a következőket válaszolta:

— Hiszek a lélek vándorlásában. Én vagyok Izsák és az én atyám Ábrahám 7000 évvel ezelőtt felüldozott engem az Urnak. Fiamban Ábrahám reinkarnációját ismertem fel s ezért bosszúból meggyilkoltam.

A rendőrség kétségtelenül megállapította, hogy a kataszteri tisztviselő vallási tébolyban szenved és beszámíthatatlan állapotban követte el a gyilkosságot.

Csak azok kaphatnak fényképes személyazonossági igazolványt, akiket már felvettek a város illetőségi lajstromába

Az illetőséggel nem rendelkezőknek állampolgársági bizonyítványra van szükségük

A mai napon már jelentkezett szórványosan a közönség az aradi városházán, hogy személyazonossági igazolványát átvegye. A jelentkezés tegnap kezdődött meg hivatalosan, azonban a polgárság nagyrésze nem tudott erről és így egyetlen ember sem jelent meg igazolványáért. Ma körülbelül harmincan jelentkeztek, akik át is vették a fényképes személyazonossági igazolványt. Ma azután kiderült az is, hogy csakis olyanok kaphatják meg ezt az új igazolványt, akik a városi illetőségi lajstromban szerepelnek. Ezeknek minden további nélkül kiállítják, komplikáltabb azonban a helyzet azoknál, akiket nem vettek fel az il-

FILM KÖZLÖNY

Nyugaton a helyzet változatlan...

Hangosfilm-bemutató a Central-mozgóban. Megdöbentő realitással, iszonyatkelő elevenséggel vonulnak fel előttünk a háború borzalmái: a Remarque-film a valóság rémületes érzésével tölt el. A sráneliek fitymése sivit a levegőn át, a gránátok robbanása, halálhörgés, fájdalomfivöltek, halálfelelem az arcokon, mundez örült káosszá tömörül össze. Ez maga a valóság, az igazság!... a borzalom!... a háború!...

Lelesztő, szép szavakkal, személynvesztő jel-szavak áradatával küldik a frontra az iskola padjaiból a jövő reményességét, az ijuságot. Nem tudják mi vár rájuk, fogalmuk sincs még az életről, de odakint a fronton hamarosan megvanuk majd — meghalni. Egymást követik a megható, borzalmasságukban is megindító jelenetek. Egy pár csizma, mely a haldokló bajtárs hagyatéka, sáron, véren, poklokön gázol keresztül és egyre cseréli a gazdáját. Sorra hullanak el a gyerekek, akiknek katonáskit kellene még játszani a Nagy Szüretben és hiába kiáltanak az élet felé, ott gubbaszt letették a könyörtelen halál...

Igazi német aipossággal és lelkiismeretes-séggel végezték a film felvételeit. Minden szó, minden mozdulat az elevenség, a valóság erejével hat és mindvégig lenyűgözi, megbabonázza az embert. A szereplők egytől-egyig élnek... Egyik sem népszerű, hírneves művész, de mindnyájan igaz komédiásai, játékbábúi az életnek! Ahogy lelkesülnek, majd később félnek, remegnek, küzdenek és meghalnak, ez maga a véres, könyörtelen, kikerülhetetlen életsors... Akik ezt a filmet megalkották, azok tiszta, igaz eszközökkel álltak a pacifista propaganda szolgálatába.

A nyugati fronton csend van. Nem süvitenek a gránátok, nem szól a gépfegyver... Egy gyermekijü már arra gondol, hogy vége lesz a háborúnak, haza mehet — de mit is fog ő otthon kezdeni?... Kinyújtja a kezét egy pillangó után és a Sors megoldja a nagy kérdést. Egy ellenséges golyó pontot tesz a válasz végére... És erről a napról így szól a jelentés: Nyugaton a helyzet változatlan... (Cs. P.)

Az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyancsak az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel. Naményi-féle papirkereskedés, volt Weitzer János-ucca.

Biheller-dohánytözsde, volt Andrassy-tér 16.
Karácsonyi-dohánytözsde, volt Weitzer J-u.
Dohánytözsde volt Kossuth-u. 4 szám.
Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orczy- és Dezső-ucca sarok.

letőségi listába.

A város vezetősége a mostani jelentkezést felhasználja arra is, hogy kiegészítse az illetőségi lajstromot és ebből a szempontból rendkívül fontos ez a kérdés. Azok ugyanis, akik nem rendelkeznek aradi illetőséggel, pótlólistába kerülnek és részükre csak akkor állítják ki a fényképes személyazonossági igazolványt, amikor a város vezetősége jóváhagyja illetőségüket.

Az illetőséggel nem rendelkezőknek állampolgársági bizonyítványt kell bemutatniuk és rendőrségi igazolványt kell mellékelniük, amely igazolja, mióta laknak Aradon.

DOSSIÉK — UZLETI KÖNYVEK
 olosón SANDOR FERENCNÉL

Lezajlott a szombatesti földkörüli revü izgalmas főpróbája

Komoly színházi embereknek is becsületévé válna az a buzgalom, amellyel ma délután a Fehér Kereszt nagyteremben az Izraelita Nőegylet szombat esti műsoros estélyének főpróbája lefolyt. Izgatott, kipirult arcú fiatal urileányok sűrögtek, forogtak és várták, amíg az estély főrendezőjének, Dán Oszkárnek vezényszava előszólítja őket.

A nézőtérben kevésszámú publikum ült. Mamák, hozzátartozók, kritikus-szemmel figyelők, akik aggódó féltéssel, de mindjobban nekibuzduló lelkesedéssel figyelik, hogy mint lesz urra a jókedv a színpadon, amely decens képet nyert Darvas Ernő hozzáértő művészi tanácsai folytán.

A rendezőség haladt a korról és főkéletes ismerője a közönség izlésének. Egy revüt vonultat fel, épkézláb, ügyes meseszövevényben, amelynek szerzője ugyancsak a rendező: Dán Oszkár. A szereplők a revüben világkörüli utazásra viszik a közönséget és közben csak olyan jelentős állomáshelyeken tartanak stációt, mint Budapest, Bécs, Páris, London, New-York, stb. Egy ilyen utazás csak Verne regényeiben elevenedik meg, de itt élő megnyilatkozást nyer a regény.

Egy kis lokal-patriotizmus is átlengi a mese vázlatát, mert a nagy világkörüli utat a startnál: Aradon jut finishez. A földgömböt csaknem egészen bejáró résztvevők Aradon kötnek ki; ezen a sokszor megbántott, kiközdezt, de drága, kedves Aradon, ahol majd szombat este javában fog állani a bál, az Izraelita Nőegylet bálja.

Kong a gong. Kezdődik a program, nyitány hangzik, majd Pichler Magda, dr. Fuchs Albert prólogusával lép a függöny elő. Elmondja, hogy mi is történik a deszkákon és utána megfórténik a nagy start, elutaznak az aradiak nagy földkörüli utazásra. Sokan vesztek részt benne, Bajos fiatal leányok, akiknek ismert aradi fiatal emberek a partnereik. Ideiktatjuk neveiket: Lusztig Gitta, Lévai Anci, Földes Anci, Vancu Olympia, Sepeteanu Lucia, Pollák Duci, Weisz Annuska, Pollák Rózsika, Beyer Ria, Kornis Magda, Singer Lili, Reissfeld Baba, Messner Manó, Prohászka István, Karácsonyi Margit, Prinz Rózsika, Cservenka Klári, Ahrenstein Rózsika, Alexander Ica, Weissberger Klári, Deutsch Siegfried, Kovács Ili, Weisz Dezső, Tordai Baba, Braun László, Kánya Kató, Löwinger Bözsi, Tihanyi Annus, Friedmann Elza, Salgó Ilus, Sepeteanu Virginia, Szerényi Kató, Barbura Iris, Fenyő Erzsébet, akik énekelnek, táncolnak, szavalnak, zongorán kísérnek, szóval a művészet több irányában fejtik ki képességeiket, s bátran el lehet mondani, hogy egy pillanatig sem engedik megszűnni a közönség figyelmét.

Természetesen, hiszen azért főpróba, sok átrendezés, vita, ismétlés volt. De a rendező szavát sérthetetlennek tekintették. Senki sem csapott oda szerepet, nem durcáskodott. Megnyugtattuk azonban a színházi kabbalistákat, itt megbukik a régi színházi törvény: nem volt veszekedés, mégis lesz siker!

Új állást kapott Vidrighin

Bucurestiből jelentik: Az elbocsátott vasutigazgató ma délután folyamán nyilatkozott a sajtó képviselőinek és kijelentette, hogy szerződése teljesen jogérvényes volt és azt az autonóm vasutal kötötte meg.

— Amikor átvettem a CFR-t, — mondotta Stan Vidrighin — két milliárd és hétszáz millió deficitje volt a vasutnak és rövid idő alatt ezen összeg nyolcszázötven millió leire csökkent le.

Elmondotta a vezérigazgató azt is, hogy Temesvárott gépezetigazgató volt, mielőtt a CFR élére került volna és ez a két állás kétmilliót jövedelmezett évente.

A CFR igazgatósága elhatározta, hogy Stan Vidrighint beválasztja a vasut végrehajtó bizottságába.

Betörésben való bűnrészesség miatt őrizetbe vette a rendőrség az aradi színház volt sugóját

Öccse, a letartóztatott fiatalkorú betörő, terhelően vallott rá — Havasi Jenő tagadja testvére vádjait — Az ifja betörőt 40—50 betöréssel lopás bűne terheli

Az aradi rendőrség legutóbbi jó fogásáról beszámolt az Aradi Közlöny. Bugariu Todor államrendőrségi detektív tetten ért egy fiatalkorút, amint éppen tolvajlást akart elkövetni. A kihallgatást végző detektívnek az a feltevése támadt, hogy a kiskorú nem egyedül követte el a tettet és feltétlenül volt bűntársa, valamint több orgazdája. Eppen ezért ezen az alapon folytatta tovább a kihallgatást és ekkor a fiu meglepő kijelentéseket tett.

Terhelően vallott fivérére: Havasi Jenőre, volt kardalos színészre és az aradi színház tavalyi sugójára,

aki az idét azonban nem kapott szerződést.

A fiu elmondotta, hogy bátyja tudott a betörésekről, sőt azokban részt is vett.

Ennek alapján a rendőrség előállította Havasi Jenőt, akit szintén kihallgattak az ügyben. Havasi mindvégig tagadta öccse vádjait. Kijelentette, hogy testvére már hosszú idő

óta nem vigyázhattak, pedig szeréttel vették körül otthon, de ennek ellenére elcsatangolt és nem tudtak viselt dolgairól. Pozitív adat eddig nem merült fel Havasi Jenő ellen, de a rendőrség a nyomozás érdekében való tekintettel,

szükségesnek tartotta Havasi őrizetbevitelét. Így Havasi ma már nem engedték el a rendőrségről.

A nyomozás az ügyben tovább tart és most azon fáradoznak, hogy a fiu teljes bűnlajstromát összeállítsák. Ugy hiszik, hogy a fiatalkorú betörőnek mintegy 40—50 lopás terhelő leikiismeretét. A rendőrség munkáját azonban jelentékenyen megkönnyítheti a közönség károsult része. Eppen ezért a nyomozóosztály felhívással fordul a meglopottakhoz, hogy a káraikról tegyenek jelentést mielőbb a központi rendőrségen.

Bealkonyult a képcsálóknak!

Akik az erdélyi képzőművészek munkásságát szélhámoskodással aknázzák alá — Aradon sejtik a hamisképek gyárát — Mi történt a Teleky-uccában? — Széleskörű nyomozást folytat a temesvári rendőrség is

Az aradi rendőrség már régebben nyomozást indított, a temesvári kvesztura most vezette be a vizsgálatot több feljelentés alapján, három képügnök ellen, akik hihetetlen vakmerőséggel csapják be a laikus festményvásárló közönséget olyképen, hogy egészen gyengén sikerült másolat-mázolmányokat, mint nagy festőművészek munkáit adják el. Ezzel egyrészt a vevő publikumot károsítják meg, de ugyanakkor

kárt okoznak az erdélyi és bánáti festőgalériának is,

amely amugy is csak a legnagyobb nehézségek között tudja elhelyezni képeit, ezek a hamisítványok pedig még jobban nehezítik esélyeit.

A képcsálók trükkje

A rászédett vidéki közönség nem is tudja, hogy drága pénzen értéktelen gicscet vett, amilyen csak azt látta, hogy márkás festő szignálja és hogy kerete díszes. Talán ez az egyetlen értékes a képben. Azok, akik rájönnek arra, hogy szélhámoságnak estek áldozatul, már csupán szegyenükben sem tesznek feljelentést az ismeretlen ügynökök ellen, akik rendszerint külföldi művészek neveit hamisítják rá a másolatra, akiknek aláírásával a vásárló még nem igen találkozhatott.

Az ügynökök rendszerint feltűnő olosz áron árúsítják ezeket a műnyomatokat és legtöbbször szorult helyzetükre hivatkoznak a potom pénzen való árubabocsájtásánál. A laikus vásárlónak azonban nem az öltök szemébe, hogy a márkás festők munkáit bármilyen körülmények között sem kerülhetnek a kért alacsony áron forgalomba, hanem a kitűnő alkalom varázsa alatt

gyorsan kilizeti a kért összeget,

nehogy a szélhámos ügynök még meggondolja magát és a képtől való megváltás miatti szívfájdalmában esetleg visszavonja a szavát.

180 ezer lej — a mai világban!..

A csáló vigécek eleinte csak szórványosan működtek, utóbb azonban sorra látogatták a bánáti és aradkörnyéki helyeket és mindenütt kitűnő szerencsével operáltak. Különösen falun volt bő aratásuk. Autón járták be a községeket és a nagy tura-kocsik ülésin egymás begyén-látán feküdtek a meglehetősen gyenge

kivitelű Iványi-Grünwald, Zsigmond, Pádl, az osztrák Heyer és a román Pan Ioanid-munkák hamisítványait, amelyekről a szakértő szem azonnal megállapítja az utánzatot. Nem úgy azonban az egyszerű falusi, aki az elkért árat szívesen megadta és így történt, hogy egyedül Nagylák községben három nap alatt 180.000 lejt forgalmaztak a szerencsés csálók, akik különösen a cifra fenyőkerettel operálnak sikeresen.

Temesvárott az egyik szélhámos-ügynök vesztére éppen Miloia Ioachim dr.-hoz, az Academia Artelor Frumose din Timisoara (Temesvári Szépművészeti Akadémia) főtítkárához vitt fel egy Pan Ioanid-hamisítványt, amelyről természetesen a szakértő tekintetnek nem volt nehéz megállapítani, hogy a legközségesebb másolat, amelyre a neves román festő nevével egyszerűen ráhamisították. A főtítkár futni engedte a vigéct, de a feljelentést a rendőrségen megtette a csáló ügynökök ellen, sőt pontos adatokkal is szolgált és megjegyezte az autójuk számát is.

Az aradi Teleky-ucca titka

Az utóbbi időben nemcsak Temesvárott bukkantak fel a képcsálók, hanem Aradot is nagy igyekezettel járják és amint szakkörökben értesülünk,

Aradon is sikerült ilyen hamisítványokat elhelyezniük.

Szakkörök még arról is tudnak, hogy a valószínűség szerint a képcsálók központja Aradon van és itt készülnek a gyenge utánzatok. Mintegy esztendővel ezelőtt ugyanis hírdetések jelentek meg az aradi lapokban, amelyekben egy,

a Teleky-uccában lakó egyén ügyes képmásolókat keresett.

Hirdetéseire többen jelentkeztek is, akik aránylag rövid idő alatt készültek el a reájuk bízott munkákkal.

A temesvári rendőrség megindította a széleskörű nyomozást, amelyet régebben az aradi kvesztura is bevezetett. Ajánlatos lenne, ha az aradi rendőrség ismét utánna nézne a képcsálóknak, mert működésük eltekintve, hogy a büntetőtörvénykönyvbe ütközik, komolyan veszélyezteteli nehézségek sorában levő, komoly itteni művészek existenciális érdekeit.

Csalás miatt feljelentettek egy aradi pénzügynököt

Egy nagypéregi gazda százezer lejes váltója — előleg a kölföldi kölcsönre

Érdekes bűnvádi feljelentés érkezett ma délelőtt az aradi ügyészség iktatójába. A feljelentő Ruzsánék József nagypéregi gazdálkodó, aki csalással vádolja meg H. általánosan ismert aradi pénzügynököt.

A felelősség elmondja, hogy az elmúlt év őszén a pénzügynök üzleti ügyben járt Nagypéregre. Ekkor került össze Ruzsánék József gazdálkodóval. A beszélgetés során a gazdasági krízisről esett szó. Ruzsánék arról panaszkodott, hogy nem győzi pénzzel a gazdaságot, ezért kölcsönt szeretne fölvenni. H. erre felajánlotta szolgálatait a gazdálkodónak: kijelentette, hogy kölföldi kölcsönt szerez számára, ennek fedezetére azonban 100.000 lejes váltót kellett aláírni a gazdálkodónak.

Ruzsánék József rövid gondolkodás után elfogadta az ajánlatot és aláírta a 100.000 lejes váltót. Néhány nappal ezelőtt a közjegyző egy megóvatolt váltót prezentált Ruzsánék Józsefnek, amely 100.000 lejes összegről szólt. A gazdálkodó csakhamar megállapította, hogy ez volt az a váltó, amit ő átadott a pénzügynöknek a kölcsön előzetes fedezésére. Ruzsánék József a váltót nem fizette ki, hanem család címén feljelentést tett az ügynök ellen, mert szerinte az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál leszámított váltó értékét a pénzügynök saját céljaira fordította.

A film új szenzációja: a film-opera

Nagy kulturális jelentőséget tulajdonítanak a film szakértői az új technikát vívmányának — Európa ragadja magához a film-operák előállítását — Megvalósul Ramon Novarro régi álma...

Hollywoodból jelentik: Bruno Walter, a világhírű karmester, aki legutóbb a hollywoodi Metro-Goldwyn telepen tett látogatást, megállapította, hogy a legközelebbi európai nagy filmmeglepetés kétségtelenül a filmopera lesz. Bruno Walter megnézte és meghallgatta a „Don Juan” című operából készült hangosfilmet és ebből a bemutatóból vont le a fenti következtetést. A Don Juant Max Reinhardt rendezte a legkiválóbb operaénekesek közreműködésével és egy nagyszerű zenekar kíséretével. Walter Bruno hollywoodi tartózkodása alatt a Metro telepein alapos tanulmány tárgyává tette a hangosfilmet. Megtekintette Lionel Barrymore legutóbbi rendezését a „Sasok énekét.” Ennek a filmnek, mely a „Lehár” „Cigányszerelem” c. darabja nyomán készült — főszereplője Lawrence Tibbett, a newyorki Metropolitan-operaház legnépszerűbb művésze, látsza. A film annyira megnyerte Bruno Walter tetszését, hogy számos berlini zenekari felvétel elkészítését határozta el.

Walter Bruno általában rendkívül nagy jövőt jósol a filmoperáknak.

— A nagy operákat — mondotta — természetesen a filmen másképp kell feldolgozni mint a színpadon. Ezeket a filmoperákat be lehet mutatni olyan kis városokban is, ahova még csak ripacstársulatok sem tévednek, nem hogy még operák ensemblék. A film-perát is

elsőrangú szereposztásban lehet elkészíteni, amilyenhez a legnagyobb operavállalatoknak sem volna elég erejük. A film piaca azonban az egész világ, s így ezek a kiadások nem jelentenek lényeges megterhelést, hiszen csak egyszer kell fedezni őket. Az előállítás könnyebbé és mellet a filmoperáknak igen nagy jelentőségük van, illetve lesz kulturális szempontból, mert ennek a magasrendű műfajnak egész új publikumot fog nevelni a mozi.

Walter Bruno nyilatkozatával egyidejűleg az új mozi-szenzációról Clarence Brown rendező is nyilatkozott. Az ő nyilatkozata azért érdekes, mert ő volt az első rendező, aki egy szimfonikus zenekart fotográfált le képre és hangra.

— A filmopera — mondja a kitünő rendező — erőteljesebb drámai formát fog adni az operáknak és így az eddigi operák színészi alakítását is felül fogja mulni. Véleményem szerint az első nagy és sikeres filmoperák Európában fognak készülni, de bizonyos, hogy Amerika is miliamarabb megfogja tanulni ezt a művészetet, sőt felül fogja mulni Európát.

A filmopera fejlődését egyelőre bizonyos technikai nehézségek gátolják még, amit legjobban Ramon Novarro sajnál, aki már valószínűleg a vágytól, hogy egy filmopera keretén belül igazi énektudását és művészetét bemutathassa a világ közönségének.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Kinai fallal veszi körül magát az amerikai pénzüvilág Európa ellen

Az USA államaiban sem vezetnek eredményre a szanálási kísérletek — A nacionalizmus improduktívá teszi a gazdasági erőket — Az év második felére várja a javulást Amerika közgazdasága —

Az újév egész séreng figyelemreméltó perspektívát hozott az USA gazdasági életébe. Részen politikai befolyásnak, részben a gazdasági tényezők taktikájának tudható be az az optimizmus, amely az Egyesült Államokban felütötte a fejét. Az Egyesült Államok minden gazdasági tényezője azon fáradozik, hogy a termelést egyensúlyba hozza. A gazdasági tevékenység jelleminvonása raktárkészletek lecsökkentése, úgy a nagy, mint a kiskereskedelemben és az egyes iparágak alkalmazkodása a megcsappant fogyasztáshoz és a lecsökent kereslethez. A termelési szerveknek ettől az alkalmazkodástól várják az Egyesült Államokban a javulást.

Ezzel szemben megállapítható, hogy a javulásnak egyetlen előjele sem mutatkozott eddig.

Habár ezt az optimizmust az USA közgazdaságának vezető körei propagálják, mégis kevesen hisznek abban. Sok helyen a fogyasztóközönség bizalmában keresnek orvoskist a súlyosan nehezülő gazdasági krízisre. A bankdiscontonak 2 százalékra való leszállítását is ez a lélektani motívum indokolja. A közönség ugyanis az utóbbi időben már nagyon ideges volt a pénzintézetekkel szemben, erre vall a sok bankrun és a tőzsdei értékek hullámszája.

Illetékes körökben is számolnak azzal, hogy a legközelebbi félévben nem áll be a váltás a gazdasági krízisben. A pénzügyi körökben annyira felszaporodott inzulenciákat ott is tisztviselői folyamatnak tekintik, amely azonban még nem nyert befejezést. Nem sokat várnak a kiviteli lehetőségektől sem, mert a világ-gazdaság és a világpolitikai helyzet nem nyújt kellő biztonságot az amerikai tőke számára. Különösen egyes északamerikai és európai államok helyzetét tekintik kritikusnak: azokat, ahol a nacionalista önzés tufeszítette, vagy improduktívá tette a gazdasági erőket. Az

Egyesült Államoknak is legkényesebb gazdasági problémája az agrárkérdés. Már kezdenek megbarátkozni avval a gondolattal, hogy:

Amerika az elkövetkező években nem számíthat kukorica-exportra.

A farmerek szövetsége a december hónapban eszközölt stabilizációs vételek folytán olyan helyzetbe került, hogy minden rezerváját a vele összeköttetésben álló kis- és közép bankok megingott anyagi helyzetének szanálására kellett, hogy fordítsa, de így is nehezen hihető, hogy a farmerek szövetsége a jelenlegi gabona árakat még tovább is tartani tudja. A helyzet nem javulhat ezen a téren mindaddig, míg az agrár termények és nyersanyagok stabil ára ki nem alakult. Ezen a téren az 1931-es év második felére várnak javulást az USA közgazdasági tényezői.

Mértékadó szaklapok pesszimizmussal illetik meg az inflációra irányuló törekvéseket. A „Financial Chronicle” megjegyzi, hogy nagyon sajnálatos lenne, ha a bank-discontó leszállítása nem járna kellő eredménnyel. Kíváncsnak tartja, hogy:

az amerikai nagybankok szakúsanak meg minden összeköttetést Európával

és az európai összeköttetéseket adják át a kisebb pénzintézeteknek. Ebben jut kifejezésre az USA közgazdasági életében a lábrakapott azon tendencia, hogy az amerikai gazdasági élet előbb önmagát szanálja és merően zárkózzon el minden európai kölcsön nyújtásától. Egyelőre ez még csak program, de Európa számára komoly veszedelemet jelenthet a vagyonnak ez az egyenlőtlen megosztása abban az esetben, ha Amerika csakugyan kínai falat épít maga körül. Az Egyesült Államok pénzüvilága nagymértékben attól teszi függővé bizalmát Európával szemben, hogy milyen mértékben stabilizálódik Európa politikai helyzete.

Süpped a Sugárut!

Öt éves garanciát vállaltak az aszfaltozó vállalatok

Alig néhány héttel ezelőtt adták át a forgalomnak a sugárutat és az utóbbi időben az arra járó közönség meglepetéssel vette észre, hogy a kocsinton süppedések és gödrök jelentkeznek. A város erről értesítette azokat a vállalatokat, amelyek az aszfaltozást végezték és melyek öt éves garanciát vállaltak munkájukért és a napokban megkezdődött a gödrök betömése. A munkálatokat Lutaí Cornel dr. polgármester személyesen őrizte ellen.

Erősen esők a sertésárak a hetipiacon. A pénzüvilági hetipiacon csendes volt a forgalom és a piacot teljes üzletlenség jellemezte. Nagyobb esések mutatkoztak a sertésárakban, az árak azonban nem alakulhattak ki, mert az ünnep utáni hangulat még ma is ráült a piacra. A terménypiacon már délfele alig volt forgalom. A gazdák javarésze hazaszállította a termékeket, vevők sem jelentkeztek és egy cikk iránt sem nyilvánult meg figyelemreméltó érdeklődés. Szarvasmarhában különben gyengült a felhajtás. A marha ára 14 és 17 lej között mozgott, míg a sertés a múlt heti 26—27 lejfel szemben, csak 23—24 lej volt kilónként. A gabonaárak a következők voltak: Buza 280—300 lej, kukorica 250—260 lej, árpa 280—300 lej, zab 350—360 lej.

Megszűnt a bécsi Liebig-bankház. A Pesti Tőzsde dupla száma képes melléklettel ma jelent meg. Nyilatkoznak a lapban Weiss Fülöp, a Kereskedelmi Bank elnöke, a gazdasági pesszimizmus jogosulatlanságáról, dr. Éber Antal az aranykérdésről, Fái Géza vezérigazgató, Fmály Ernő a textilipar helyzetéről. Érdekes cikkek számolnak be a bécsi Liebig-bankház megszűnéséről, a brüsszeli cukortársaságokról, a gyárparosok akciójáról a kartelljavaslat ellen, a sósfürdőről, a Bauxitról, a hadikölcsön valorizációról, az idei osztalékokról, a Társadalombiztosítóról és a Nabiról stb. Külön textil, vegyészeti, áruipari, biztosítási, vas- és gépipari, autó és vidéki hitelélet egészítik ki az érdekes számot.

Módosításra kerül az idegen tőkét-riasztó bányatörvény

Kisérlet a petróleumiipar felszabadítására

Bucurestiből jelentik: A főváros politikai körében olyan hírek terjedtek el, hogy a kormány módosítani kívánja a bányatörvényt, mivel arra a megállapításra jutott, hogy a jelenlegi törvénnyel nem sikerült elérnie célját. Az új törvény ugyanis nem vonzotta különösebben az idegen tőkét és újabb kutatásokra sem ösztönözte a vállalatokat, ami által pedig a jövő készletek biztosítását remélték. Ezenkívül az ország nagymértékben elvesztezte a külföldi piacokkal való összeköttetéseit, melyeket pedig jórészt a magánkezdeményezésnek köszönhető. Egy másik végzetes hibája a jelenlegi rendszernek, amelyet az új bányatörvény honosított meg, az, hogy a petróleumiipar teljesen a basáskodó trösztök hatalmába került. Ennek következtében az iparügyi minisztérium elkezdte a bányatörvény tanulmányozását és keresi azokat a lehetőségeket, melyekkel a pusztuló petróleumiipart a helyes fejlődés medrébe lehetne terelni.

Ezzel kapcsolatban a petróleum-mező, szőlő és gyümölcs tulajdonosok memorandumot intéztek Manoilescu kereskedelmi és iparügyi miniszterhez, melyben az 1924-es és 1929-es törvények által okozott sérelmek orvoslását kéri.

= Piaci árak. Tojás darabja 2—2.20 lej, sovány liba párja 230—260, kövér liba párja 520—560 lej, sovány ruca párja 110—130 lej, kövér ruca 240—260 lej párja, csirke párja 50—80 lej, tyúk 70—100 lej párja, tehén turó kilogrammja 8—10 lej, juhturó 40 lej, vaj 100—120 lej kilogrammja, tejfel literje 30—35 lej, tej 7—8 lej, bab kilogrammja 10—12 lej, burgonya 4—5 lej, hagyma 2—3 lej, alma 10—18 lej, dió 24—26 lej, szőlő 25—30 lej kilogrammja.

Rádió műsor

— Romániai idő. —

SZOMBAT, január 10.

Bucuresti, 18. Gramofon, 17. Sibiceanu zenekar. Könyvi és román zene, 20. Gramofon, 21. Román körösök. — Budapest, 10.15. A rádió házikvartettének hangversenye, 13.05. A Mándits szalonzenekarának hangversenye, 5. Lörinczy Lajos novellái, 6. A Magyar Cserkészszövetség műsoros előadása, 7. „Régi pesti alakok” Faragó Jenő előadása, 7.25. A m. kir. Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye, 9.15. Előadás a Studióból. „Gyuri urfi”. Bohózat három felvonásban. Irta: Boros László. Rendező: Kiss Ferenc. Majd: Rácz Béla és cigányzenekarának hangversenye a Pannonia-szállóból. — Belgrad, 12.25. Gramofon 13.35. Déli zene, 17. Gramofon, 18. Rádiózenekar, 19. Gramofon-jazz, 21. Nemzeti dalok, 21.30. Kabaré, 22.50. Séta Európán át, — Prága, 12.15. Gramofon, 20.20. Fuvószenekari (bemondás szerint) — Wien, 12. Geiger-zenekar játéka, 14.10. Baritonének gramofonon, 14.25. Operarészletek, 18.15. Az étud, mint mestermű, 20.40. Hárfaverseny, 21. Farkas Károly egy hangosfilmet forgat, Majd a Korngold-jazz játéka.

VASÁRNAP, január 11.

Bucuresti, 11. Szimfonikus hangverseny, 13. Gramofon, 17. Szórakoztató zene, 18.30. Szórakoztató zene, 20. Gramofon, 21. A lámpagyújtató, cserettelődés, zenéjét szerzett Raul Souilly. — Budapest, 11. Ének nagymise a budavári koronázó főtemplomból, 12.15. Evangélius istentisztelet a Bécsikapu-téri templomból, Majd: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye, E hangverseny színeljében: „Rádiókrónika”, „Balkirálynőm: Isten veled!” Elmondja Papp Jenő, 3. Gramofonhangverseny, 4. A Rádióélet gyermekekjátászórája, 5. Az iskolán kívüli népművelési rádióelőadása, (Rádió Szabad Esetem), 6.10. Egy óra könnyű zene. (Zenekari hangverseny.) Közreműködik: Weigand Tibor (ének), 7.15. „Óreg diák visszazé”, Farkas Imre előadása, 7.40. Balázs Árpád. nótaestje Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével, 9. A prágai filharmoniai társaság hangversenye Prágából Nedbal Oszkár emlékeztetére, Majd: A Sztiojanovits-terzett (szoprán: Kreszné Sztiojanovits Lili, mezzo: Sztiojanovits Edith, alt: B. Sztiojanovits Adrienne) hangversenye, 12. A m. kir. Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye. — Belgrad, 12. Gramofon, 13. Déli zene, 17. Gramofon, 18.30. Nemzeti dalok, 19. Nemzeti dalok gitárral, 21. Délszláv dalok, 22.15. Zongoraverseny, 23.05. Gramofon, 23.35. Séta Európán át, — Prága, 10. Egyházi zene, 13.04. Milanovsky-fuvószenekari, 20. Népszerű zenei előadás: Mit jelentenek a különböző g-durok, c-mollok és tételék, 21. Atvitel a Smetana-teremből: VI. szimfonikus hangverseny a cseh filharmonikusok előadásában, — Wien, 11.30. A wieni kamarakórus előadása, 12.05. A wieni szimfonikusok előadása, 14.05. Gramofon, 16.05.

Hammer-zenekar, 18.30. Kamarazene, 20.40. Grillparzer Libussa című szomorújátéka, 23.10. Werba-zenekar, — EGYÉB EURÓPAI NEVEZETESÉGEK. Köln, 17.30. Wiesbademi fúrdőzenekar, 20.45. Lehár: „A pacírta” c. operettje. Utána éjfélig tánczene. — München, 20.45. Granichstaedten: Az Orlov-című háromfelvonásos ope-

rettje. — Róma, 18. Hangverseny a „romai kvartett” részvételével, Debussy, Puccini, Bizet, Godard, Goossens, Mascagni, Granados, Petrella, Sarasate művekkel, kvartett, ének és hegedű, 21.40. A „Colibri” című háromfelvonásos operett követése. Zenéje Montanaritol.

MINISTERUL FINANTELOR Directiunea Contributiunilor Directe PUBLICATIUNE

Se aduce la cunoștința generală că termenul de predarea declarațiilor de impuneri la contribuțiuni directe pe anul 1931, începe la 1. Ianuarie 1931, și expiră la 31. Ianuarie 1931.

Acest termen se prelungește pentru marile întreprinderi până la 15. Februarie, iar pentru societățile anonime, până la aprobarea bilanțului de către adunarea generală, însă nu peste data de 30. Aprilie 1931.

Se atrage atențiunea celor obligați la facerea declarațiilor că nu se vor mai acorda alte termene peste cele mai sus prevăzute.

Implinirea drepturilor Statului pentru anul 1931, pe trimestrele Ianuarie și Aprilie, până la stabilirea impunerilor de către prima instanță, se va face cu titlu provizoriu, pe baza debitelor anului 1930, conform dispozițiilor art. 5 din legea pentru complectarea unor dispozițiuni ale legii contribuțiilor directe din 15. Noembrie 1927.

Declarațiunile se fac:

a) Pentru impunerea veniturilor din comerț, industrie, profesiuni și alte ocupațiuni necomerciale, pe formularul Nr. 4, iar pentru societăți anonime și pentru comercianții și industriași cari au registre în regulă și bilanț întocmit, pe formularul Nr. 4 bis;

b) Pentru impunerea veniturii globale, pe formularul Nr. 5;

c) Locuitorii satelor fac aceleași declarațiuni pentru impunerea venitului global, însă acei săteni cari au avut în anul 1930, un venit sub 20.000 lei, nu vor mai face declarațiuni pe formularul Nr. 5. (A se vedea titlul: Dispense, de mai jos.)

Formularul Nr. 4, 4 bis și 5 se procură de la percepții.

Se menționează că aceste declarațiuni trebuiesc complectate cu toate datele prevăzute în formulare; în caz contrariu ele se consideră incomplete și declarații cad sub sancțiunile prevăzute pentru cei ce nu dau declarații.

Instrucțiunile pentru întocmirea și predarea declarațiilor se găsesc pe acele formulare.

Veniturile din imobile, fie ele proprietăți agricole, fie clădiri, fiind impuse la recensământ nu se mai declară decât pentru impunerea venitului global, trecându-se în declarațiunile Nr. 5 veniturile așa cum ele se găsesc așezate pentru impozitele elementare.

Pentru imobilele neimpuse încă, declarația trebuie dată pentru așezarea impozitului elementar, pe formular Nr. 3; iar pentru global în declarația Nr. 5 se va arăta locul unde este situat imobilul cu indicația că e neimpus.

Celelalte venituri impozabile anual se declară astfel cum ele s'au încasat de contribuabil sau sunt de încasat pe anul precedent 1930, după arătările prevăzute în instrucțiunile aflate pe formularele de declarațiuni.

Dacă unele din veniturile cuvenite pe anul 1930, cum sunt dividendele și tantiemele nu se cunosc, se declară ce s'a încasat în acel an pentru anul 1929.

Scăderile legale din impozite, pentru sarcini familiare și sarcini ipotecare, urmează a fi cerute prin declarațiuni, conform art. 66 din lege; deci acei cari nu vor face declarația, pierd dreptul la asemenea scăzăminte.

Contribuabili cari nu pot completa ei însuși declarațiunile, le vor face la percepțiile fiscale, unde li se vor completa declarațiunile de către funcționarii percepției și vor semna după ce vor fi lămurit asupra dispozițiilor legii.

1. Contribuabilul care are venit sub 20.000 lei în total, atât din veniturile sale proprii cât și ale soției sau altor membrii ai familiei sale și pe cari le are la dispoziție, este dispensat de darea dec-

larațiunii de impunere ia venitul global. Dacă însă are de cerut vreo scădere legală din impozite, pentru sarcini ipotecare sau familiare, cari se acordă anul, va trebui să facă cerere tot pe formularul Nr. 3.

Scăderea pentru micile venituri se va face și fără declarație, atât în comunele rurale cât și în cele urbane.

2. Deasemenea, e dispensat de darea declarațiunii pentru venitul global, contribuabilul care nu are decât un singur venit din comerț, meserie sau profesie care se exercită în cuprinsul percepției reședinții sale și pentru care face declarație separată, însă cu condițiunea să menționeze pe declarațiunea făcută pentru acea impunere, la impozitul elementar, că nu mai are alte venituri nici el, nici membrii familiei în sarcina sa. Această mențiune echivalând cu declarația pentru global, scăderea pentru membrii familiei se va cere prin declarație la impozitul elementar. Pentru orice scăderi din venitul global, va face cerere separată pe formularul de declarație Nr. 5.

Dacă are venit numai din salariu sau mobiliiar, va face declarație pe același formular (Nr. 5.)

Se atrage atențiunea contribuabililor, cari au venituri din salariu, că nu se vor considera complete acele declarații, dacă nu vor fi însoțite de adeverința model 19, relativă la salariile, indemnizațiile, fie în bani, fie în natură, etc., primite în anul 1930, completată de cei cari au plătit asemenea venituri. Aceste adeverințe se găsesc la percepții și la Administrațiile financiare.

3. Contribuabilul al cărui venit impozabil, fie global, fie elementar, judecat după cel din anul precedent, este același ca și în anul anterior și dacă nu are nici un scăzământ de cerut și nu și-a schimbat reședința, nici nu și-a modificat felul întreprinderii sau al profesiunii, poate să nu mai facă declarație și în acest caz se presupune că a menținut declarația din anul precedent în ce privește veniturile, nu însă și în ce privește scăderile pentru sarcini familiare sau pentru datorii ipotecare, ori chirografare, pentru cari se cer dovezi în fiecare an. Deci, spre a obține pe anul 1931, aceleași scăderi trebuie să facă declarație și să aducă acele dovezi la efectuarea impunerii, când va fi citat. (A se vedea și § 172 b, din instrucțiunile oficiale.)

De această dispensă nu pot beneficia cei obligați la înținerea registrelor comerciale și la încheierea bilanțului, întrucât cifrele din registre nu pot fi aceleași ca în anul precedent și deci veniturile în tot cazul diferă.

4. Micii comercianți, industriași și meseriași cari au declarat și s'au impus în anul 1930, la un venit de cel mult 30.000 lei anual, sunt deasemenea dispensați de a mai face declarațiune pe formular Nr. 4, în anul 1931. În cazul când ar mai avea însă și alte venituri, ori au de cerut scăderi pentru sarcini familiare sau ipotecare, vor trebui să facă declarațiune conform celor de mai sus.

Contribuabili cari nu se află în condițiunile de dispensă sus prevăzute sau ale căror venituri sau modificat și nu vor face declarațiile de impunere în termen, sau le vor face incomplete, vor fi impuși din oficiu și li se va aplica amenziile prevăzute de art. 96 din legea pentru uniificarea contribuțiilor directe și cele prevăzute de legea pentru reprisiunea evaziunii fiscale la contribuțiunile directe.

Impunerile se vor efectua la percepții în zilele cari se vor publica și afișa la localurile percepțiilor.

Contribuabili cari au făcut declarațiuni vor fi citați.

Cei impuși din oficiu nu se citează.

Contribuabili vor trebui să fie prezenți la int-

punere cu acte și registrele ce au a prezenta in zilele in cari vor fi citați, iar cei ce nu se citează vor trebui să se prezinte in zilele publicate, in interesul lor, spre a evita impunerii eronate.

Termenul prevăzut in art. 7 din legea pentru represiunea evaziunii fiscale, referitor la obligațiunea firmelor individuale și a societăților de orice fel, de a depune liste cuprinzând numele și domiciliul persoanelor pe car le-a ocupat in cursul anului 1930, cu indicația sumelor plătite in acel an fiecărui, sub formă de salarii, tantieme, participări la beneficii sau sub orice altă formă, se prelungește până la 15. Ianuarie 1931.

Aceilor cari nu le vor depune in termenul acesta

li se va aplica sancțiunea prevăzută de art. sus citat.

Ministrul Finanțelor
MIHAI POPOVICI

Directorul contribuțiilor directe:
JORDAN ȘTEFANESCU.

Fenti hirdetmény, amelyet Popovici pénzügyminiszter adott ki, az adóvallomások benyújtására vonatkozik. A hirdetményben a pénzügyminiszter megállapítja, hogy az adóvallomásokat január 31-ig kell benyújtani, a nagyvállalatokra nézve azonban ezt a határidőt február 15-ig hosszabbítják meg. A részvénytársaságok az évi mérlegüket

jóváhagyó közgyűlés után kötelesek csak beadni adóvallomásukat, ez a határidő azonban nem haladhatja túl április 30-ikát. Azoknak, akik nem tudják kitölteni az adóvallomást, az illetékes pénzügyi tisztviselő állítja ki hivatalból. A huszeder lej évi jövedelmen aluliaknak nem kell vallomást tenniük a globális adóra vonatkozólag. Azokat, akik a törvényes határidőn belül nem adják be az illetékes pénzügyigazgatóságnak adóvallomásukat, szigoruan megbüntetik.

A szerkesztésért ideiglenesen.

SALGÓ HENRIK
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej. vastagabb betűvel 8. Helyve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóból hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak választélyeggel ellátott kérdezősködésekre válaszolunk. Ajánlatok feligés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 6 ÓRAIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

HÁZASSÁG.

ÖSMERETSEG hiányában ezen nem szakítan uton keresem házasság, esetleg benősülés céljából intelligens, némi vagyonnal rendelkező hölgy ismeretséget (közvetítő díjzattnak), középkorú izr. özv. gyermektelen, jömegejelensű kereskedő vagyok, discretio biztosítva, leveleket „NEMES LÉLEK” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadója továbbít. 141

ALKALMAZÁS.

DEUTSCHES Fräulein die auch Klavier spielt, wird zu einem 10 Jähriges Mädchen und zu einem 7 Jährigen Knaben gesucht. Die mit guten Zeugnisse verfügen, möchten ihre Angebote an Frau Klein, Oradea, Str. Vlahuta No. 12, senden. 140

LAKÁS.

DISZKRET butorozott szoba keresztetik január 15-re belvárosban. Címeket „Diszkrét” jeligere az Aradi Közlöny kiadó-jába kér. 189

KIADO a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asz-talos Sándor-u.) 3. 860

KÉT szoba, konyhas I-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó, Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

Egy szoba, konyhas lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

VÉTELESELADÁS.

RENDKIVÜL OLCSON KAPHATÓK: 12 személyes ezüst evőeszközök, gyönyörű vitrinek, perzsaszőnyegek, intarziás antik szekrények, 12 és 6 személyes étkező servicek, 12 személyes üveg service, antik fali órák, disztárgyak, ebédli, uriszoba szalonborendeések, storeok, függönyök, fotelok, irodai rollos iratszokrény, hintaszék, festmények, szekréter, előszobafal, antik ágyak, stb. SALGÓNE bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

KERESEK régi nemes magyar és más régi festők műveit, antik ezüst tárgyakat, márkás porcellanokat, gyári és perzsaszőnyeget, különböző műtárgyakat stb. SALGÓNE, Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

MACULATURA PAPER 5 kgros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

ÜZLETEK.

FŐTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzlethelyiség azonnal kiadó, Cím az Aradi Közlöny kiadóiban.

KÜLÖNFÉLÉK.

KÉRELEM A NEMESSZIVŰ EMBEREKHEZ. Ezek óta betegen fekvő ember, ki nek 2 apró gyermeke van, fűtetlen szobában kénytelenek tengődni, bármimemű csekély adományt kér. Címe: Tamás János, Str. Rahovei (Mihály-ucca) 50. 200

Szőlőkaró

7 sukkos Ia minőségű, uradalmi termelésű, jutányos árban kapható

Fülöp Adolf

fakereskedésében
Páncota, Jud. Arad. 134

Az apróhirdetés értéke

mindig attól függ, hogy eljut-e azokba a körökbe, amelyeknek a figyelmét felakarjuk hívni arra, hogy eladó holmink van, vagy hogy vásárolni akarunk, továbbá, hogy állást akarunk vállalni, vagy alkalmazottat keresünk.

Ideális apróhirdetési újság az „ARADI KÖZLÖNY”

mert olvasótáborában ott van minden vállalat, bank, kereskedő, iparos, tisztviselő, orvos, ügyvéd, mérnök, építész, tanár, tanító, vállalkozó, vasutas, postás, gyáros és munkás, gazda, háziasszony, szóval mindenki, aki számba jöhet, hogy olvassa az apróhirdetést.

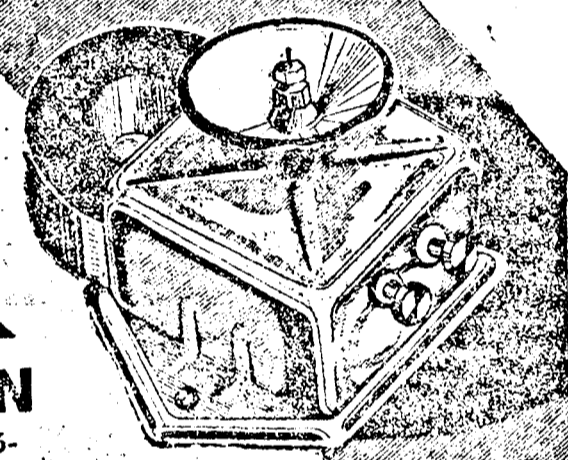
Az ezetek ezrei évek óta igazolják, hogy az Aradi Közlöny apróhirdetése révén az emberek jól eladták házukat, telküket, butoraikat stb., mert az Aradi Közlöny apróhirdetése a vevők nagy sorát mozgatta meg.

Hirdessen az Aradi Közlönyben, az eredmény gyors és biztos.

Hangszóró pályázat rádió amatőrök részére.

AZ RW (vörös) MAGNES-SYSTEM

TRIOIRON

TRIOIRON

az előrehaladott rádió-amatőr márkája

A pályázat tárgya hangszórónak RW típusu Trio-Tron hangszóró system felhasználásával házi uton való előállítás.

Díjak a következők:

- I. díj egy drb 5 lámpás hálózati rádió készülék.
- II. " " " 4 " " " " " " " " " " " " " "
- III. " " " 3 " " " " " " " " " " " " " "
- IV-VI. " Trio-Tron gyártm. Lei 4000 értékben, 50% engedménnyel
- VII-X. " " " 2000 " " " " " " " " " " " " " "

25 vigaszdíj. — Közelebbi feltételek a rádiókereskedőknél, vagy a

TRIOIRON

erdélyi vezérképviseltnél: **Hirschmann, Arad, Str. Gheorghe Lazar 17.**

Butorok részletre

kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban. **GARAI, Arad, Piata Avram Iancu Cimre ügyelni!** (Szabdság-tér) 10. szám.

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak! Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.